

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra pedagogiky

ETWINNING JAKO INOVATIVNÍ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITA
ETWINNING AS AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ACTIVITY

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Karolina Duschinská, Ph.D.

Autor práce:

Karolína Kašparová

Praha 2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto Bakalářskou práci s názvem eTwinning jako inovativní vzdělávací aktivita napsala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů.

V Praze, dne 19. 6. 2013

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Karolině Duschinské Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při tvorbě mé bakalářské práce. Dále děkuji Národnímu podpůrnému středisku za odbornou konzultaci při tvorbě dotazníků a jejich distribuci, a umožnění zúčastnit se eTwinningových seminářů a Národní eTwinningové konference.

Anotace:

Tato práce se zabývá eTwinningem jako inovativní vzdělávací aktivitou. Teoretická část se zaměřuje na základní charakteristiku eTwinningu. Blíže prezentuje jeho nástroje a jejich využití. Dále představuje eTwinning v rámci České republiky a jeho přínos ve využívání. Praktická část se zabývá tématy doprovázející eTwinningové projekty, jako je např. hledání eTwinningových partnerů, překážky během projektů, či přínos pro pedagogů, ale i žáky. Praktickou část doplňují výsledky dotazníkového šetření, kterého se účastnili učitelé z různých škol po celé ČR.

Klíčová slova:

eTwinning, eTwinningový partner, mezinárodní projekt, ICT, Comenius

Annotation:

This work deals with eTwinning as an innovative educational activity. The theoretical part focuses on the basic characteristics of eTwinning. It presents more details about its tools and their use. Furthermore, it presents eTwinning in the Czech Republic and its contribution in the utilization. The practical part deals with issues accompanying eTwinning projects, such as obstacles with finding the right eTwinning partner, barriers during the project or benefits for teachers as well as for pupils and students. Practical part is completed by results of the survey, attended by teachers from various schools throughout the country

Key words:

eTwinning, eTwinning partner, international project, ICT, Comenius

Obsah

ÚVOD:.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Co je eTwinning?	10
1.1 Historie a vznik eTwinningu	11
1.2 eTwinning Plus.....	11
1.3 Komu je eTwinning určen	12
1.4 Program celoživotního učení	12
1.5 Program Comenius.....	13
1.6 Propojení eTwinningu s programem Comenius	15
2 Nástroje eTwinningu	15
2.1.1 Veřejný portál	16
2.1.2 Pracovní plocha	18
2.1.3 Twinspace	19
2.2 Bezpečné prostředí eTwinningu	21
2.3 Jak se nejlépe zapojit.....	22
2.4 Vhodný partner pro společný projekt.....	22
2.5 Začátek spolupráce.....	23
3 eTwinning v České Republice	23
3.1 NSS	23
3.2 NAEP	25
4 Pedagogický přínos eTwinningu	26
4.1 Mezinárodní spolupráce	26
4.2 eTwinning a RVP	27
5 eTwinningová ocenění	28
5.1 Certifikáty kvality	28
5.1.1 Národní certifikát kvality.....	29
5.1.2 Evropský certifikát kvality	30
5.2 Národní ceny eTwinningu	30
5.3 Evropské ceny eTwinningu	30
PRAKTICKÁ ČÁST	32
6 Dotazníkové šetření	32
6.1 Výběr respondentů a způsob sběru dat.....	32
6.2 Struktura dotazníků	33
6.3 Vyhodnocování dotazníků	34
7 Výsledky dotazníkového šetření	35
7.1 Struktura dotazovaných respondentů	35
7.2 Otázka č. 1 Důvody zapojení do eTwinningových projektů	36
7.3 Otázka č. 2 Hledání eTwinningových partnerů.....	37

7.4 Otázka č. 3 Nejčastější nástrahy a překážky	39
7.5 Otázka č. 4 Podpora realizace projektů eTwinning.....	42
7.6 Otázka č. 5 Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu.....	44
7.7 Otázka č. 6 Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi. ...	46
7.8 Otázka č. 7 Přínos projektu pro zapojené žáky a studenty.....	48
ZÁVĚR	52
SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V TEXTU	54
SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	55
LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE	56
PŘÍLOHY	58

ÚVOD:

V dnešní době se učitelé snaží obohatit výuku a dopřát dětem zpestření v nabývání vědomostí ne pouhým biflováním. Svět je plný nových technologií a lidé jsou nuceni tyto technologie využívat. Moderní technologie dnes najdeme v každé škole a to umožňuje učitelům novou dimenzi ve vyučování. Základní technologické vybavení vyžaduje aktivita eTwinning, která spojuje různé kultury, prostředí, ale zároveň i umožňuje nové a zábavné pojetí výuky obohacující jak učitele, tak žáky. Současný rychlý a moderní vývoj, který není zdaleka tak lehké následovat, se dotýká všech oblastí a to i škol. Učitelé musí používat nové nástroje při vyučování a eTwinning se zdá jako správná volba při inovaci vzdělávání.

Důvodem pro výběr právě tohoto tématu pro bakalářskou práci byla návštěva paní Mgr. Silvie Pýchové, v rámci předmětu Evropská dimenze ve vzdělání, která nám projekt představila. Byla jsem překvapena, že jsem do té doby o eTwinningu neslyšela, protože mi toto pojetí výuky připadá velice zajímavé. Při psaní své práce jsem spolupracovala s Národním podpůrným střediskem, které mi umožnilo účastnit se nejen eTwinningového semináře, ale i Národní eTwinningové konference, kde jsem získala mnoho užitečných, a především praktických informací. Tato aktivita mě zaujala nejenom z pohledu budoucího pedagoga, ale i jako představa plnění nějakého projektu z pohledu žáka.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části bylo charakterizovat aktivitu eTwinning, přiblížit její vznik a propojení s jinými aktivitami, jako je např. Comenius. Dále se snažím představit a přiblížit všechny součásti projektu jako je hledání partnera, práce s eTwinningovými nástroji, také přináším rady pro začátky spolupráce. Na závěr teoretické části představuji ocenění, která je možné za projekty obdržet.

V praktické části se zaměřuji na postřehy učitelů, kteří mají s eTwinningovými projekty zkušenost, které zjišťuji pomocí dotazníkového šetření. Cílem praktické části bylo zjistit, proč se učitelé zapojují do eTwinningových projektů. Snažila jsem se

identifikovat nejčastější překážky, které se během projektů vyskytují a zároveň identifikovat faktory, které jim při realizaci projektů pomohly. Dále jsem se snažila určit klíčové faktory úspěšnosti eTwinningových projektů. Nejdůležitější částí bylo zmapovat hlavní oblasti, ve kterých byly projekty pro pedagogy a žáky přínosné.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Co je eTwinning?

eTwinning je školní aktivita, především pro žáky a učitele, která podporuje spolupráci 33 evropských škol¹, které spolu komunikují prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Je určen mateřským školám až po vyšší odborné školy. Prostřednictvím speciálně vytvořeného virtuálního prostředí a internetu školy realizují na dálku své projekty. eTwinning není jen vytváření projektů, ale i nástroj ke komunikaci, spolupráci, novým poznatkům, nápadům či k poznávání nových kultur.

V roce 2005 byl iniciován Evropskou komisí jako inovativní aktivita v rámci projektu eLearning².

Význam slova eTwinning lze přeložit jako „e“ evropské, elektronické a „Twinning“ jako párování a propojení³.

Tuto aktivitu koordinuje Centrální podpůrné středisko (CSS)⁴ spolu s Národními podpůrnými středisky pro eTwinning (NSS)⁵. Je integrovanou součástí vzdělávacího systému.

Na rozdíl od jiných programů nejsou eTwinningové projekty financovány přímo, jelikož je pro realizaci projektů nutné pouze základní technické vybavení. Projekty mají možnost získat ocenění Quality Label (viz kapitola 5), které zahrnuje finanční částku pro další vybavení školy technickými prostředky, které jsou potřebné pro práci na projektech. Taktéž lze získat finance na cestu za partnerskou zemí. Tento druh financování je velice praktický, protože umožňuje každé škole se do projektu zapojit. K realizaci projektu stačí například i jeden počítač s připojením k internetu. Účast na projektech není nijak zpoplatněna.

¹ Do aktivity jsou zapojeny všechny členské státy Evropské Unie doplněné o účastníky z Chorvatska, Islandu, Norska, Švýcarska a Turecka.

² eLearning – využití informačních technologií a pomůcek v procesu vzdělávání

³ NÁRODNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO PRO ETWINNING ČR, *eTwinning, Evropa ve třídě každý den*, 2012, s. 5.

⁴ Zkratka z anglického Central Support Service

⁵ Zkratka z anglického National Support Service

1.1 Historie a vznik eTwinningu

eTwinning je poměrně novou aktivitou, která byla iniciována v roce 2005. Stala se součástí evropské vzdělávací strategie nového vzdělávacího programu celoživotního učení pro období 2007 – 2013. Má specifickou pozici v programu Comenius⁶, pod který eTwinning spadá. Je určen pro žáky, učitele i celé školy 29 evropských zemí. Do projektu se mohou zapojit školy mateřské, základní školy, střední a vyšší odborné školy. Jedinečnost projektu spočívá v tom, že umožňuje mezinárodní spolupráci, vytváření projektů a nabízí možnost učit se využít komunikační potenciál napříč Evropou.

1.2 eTwinning Plus

Novinkou v eTwinningovém světě je program eTwinning Plus. Jedná se o rozšíření působnosti této aktivity do zemí sousedících s Evropou. Je součástí iniciativy s názvem „Evropská Sousedská politika“ (ENP)⁷, která vznikla v roce 2004 a má za cíl prohloubit vztahy mezi státy Evropské Unie a státy v jejím sousedství. Do této aktivity se zapojilo šest sousedních států Evropy. Do programu s názvem „východní partnerství“ se zapojila Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie, Moldávie, Ukrajina. Tunisko se zapojilo do programu „evropsko – středomořská partnerství“⁸.

Jeden z cílů ENP je prosazování dobrých sousedských vztahů a navazování vztahů mezi lidmi. Oba tyto body aktivita eTwinning podporuje. Kontakty mezi školami, učiteli i žáky jsou pro všechny obrovským přínosem. Je nesmírně důležité udržovat dobré vztahy se státy sousedícími s Evropou. Kde jinde začít posilovat tyto

⁶ Program je součástí Programu celoživotního učení a zaměřuje se na předškolní a školní vzdělávání, rozvoj a porozumění mezi mladými lidmi z různých evropských zemí, pomáhá jim osvojit si základní životní dovednosti nezbytné pro jejich osobní rozvoj, pro jejich budoucí zaměstnání a pro aktivní účast v evropských záležitostech.

⁷ z anglického European Neighbourhood Policy; EURACTIVE, EVROPSKÁ SOUSEDSKÁ POLITIKA [online] 03. 05. 2010 [10. 3. 2013]. < <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu0/clanek/evropska-sousedska-politika-je-predevsim-partnerstvim-pro-reformu-rika-eurokomisar-file-007444>>

⁸ ETWINNING, ETWINNING PLUS [online] 19. 02. 2013, změněno 04. 03. 2013 [10. 3. 2013]. <http://www.etwinning.net/cz/pub/news/news/etwinning_plus_goes_live.htm>

vztahy, než ve vzdělávání našich dětí, které ještě většinou netrpí tolika předsudky a mohou rozvíjet přátelství mezi kulturami, které je stejně jako vzdělání základem naší společnosti. Bylo by potěšující, kdyby tento projekt alespoň malou částí napomohl ke stabilitě a úctě mezi všemi evropskými sousedy.

Spolupráce se nijak neliší od „běžné spolupráce“. V profilu uživatele je nutné pouze zaškrtnout, že je připraven k partnerství v rámci eTwinningu plus. Postup při výběru partnera pak probíhá stejně. Nutností je účast minimálně dvou škol, z nichž jedna musí být eTwinningová druhá škola z eTwinningu Plus.

1.3 Komu je eTwinning určen

eTwinningové spolupráce se mohou zúčastnit různé škály lidí. Spolupráce je vhodná pro učitele, skupinu učitelů, žáky, třídy ale i ředitele nebo knihovníky. Je tedy vhodný jak pro žáky, tak pro pedagogy. Zapojit se mohou zkrátka všichni, kdo se chtějí účastnit projektu s partnery jiných evropských zemí a chtějí obohatit své zkušenosti a dovednosti. eTwinning je vhodný pro mateřské, základní, střední i vyšší odborné školy nebo i školy speciální.

Nespornou výhodou eTwinningových projektů je to, že nejsou časově omezeny. Projekty mohou trvat jen několik měsíců ale také i několik let. Délku projektu lze měnit i v jeho průběhu.

1.4 Program celoživotního učení

Program celoživotního učení (LLP)⁹ byl zaveden rozhodnutím Evropského Parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. 11. 2006, které vstoupilo v platnost dne 14. 12. 2006. Program je zaveden na období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013¹⁰.

⁹ Z anglického Lifelong Learning Programme

¹⁰ NAEP, PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ [online] [10. 3. 2013].

< http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=17& >

Průřezový program v rámci Programu celoživotního učení podporuje čtyři klíčové aktivity.

- Klíčová aktivita 1: *Politická spolupráce a inovace – studijní návštěvy* pro experty ve vzdělávání. Návštěv se zúčastňují osoby zodpovědné za tvorbu politik a ty, které mohou přispívat k šíření výsledků a inovací v oblasti vzdělávání.
- Klíčová aktivita 2: *Jazyky – Evropská jazyková cena Label*
- Klíčová aktivita 3: *ICT*
- Klíčová aktivita 4: *Diseminace a šíření výsledků*

Klíčové aktivity, kromě studijních návštěv a Evropské jazykové ceny, jsou aktivity centralizované, řízené Evropskou komisí. Program koordinuje Výkonná agentura pro vzdělávání, audiovizí a kulturu v Bruselu¹¹.

1.5 Program Comenius

Comenius tvoří součást Programu celoživotního učení, do kterého spadají také programy Erasmus, Leonardo da Vinci a Grundtvig. Je zaměřen na předškolní a školní vzdělávání. Spolupráce mateřských, základních a středních škol ale také jejich zřizovatelů (obce, kraje) je podporována formou grantů. Napomáhá rozvíjet komunikaci a porozumění mezi mladými lidmi v evropských zemích což pomáhá při osvojení dovedností pro osobní rozvoj, budoucí povolání a život¹².

Další část projektu je určena žákům starších 15 let, studentům vysokých škol pedagogického zaměření nebo pedagogickým pracovníkům vycestovat na stáže, kurzy,

¹¹ MŠMT, PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ [online] [10. 3. 2013].
< <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/ridici-vybor-prurezoveho-programu> >

¹² NAEP, PROGRAM COMENIUS [online] [10. 3. 2013].
< http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=19 >

či na několikaměsíční studijní výměnné pobyty do zemí, které jsou zapojené do PCU.

Aktivita programu Comenius lze rozdělit do dvou částí na část mobility a partnerství.

Oblast mobility je zaměřena především na rozvoj a širší poznatky o školním vzdělávání v Evropě. Zahrnuje *Asistentské pobyty* určené pro budoucí učitelé za cílem lepšímu porozumění vyučování a studia evropských rozměrů, prohloubení znalosti cizích jazyků a zlepšení pedagogické dovednosti. Tito asistenti pomáhají např. při vyučování ve třídě, podporují žáky, připravují a realizují projekty.

Oblast mobility dává prostor i žákům středních škol a to v programu *Individuální mobilita žáků*, který umožňuje vycestovat na dobu 3 – 10 měsíců a pobývat v hostitelské škole a rodině. Žáci, kterým je umožněna studijní zkušenost v jiné evropské zemi mají možnost nabýt porozumění pro rozmanitost evropských kultur a také jazyků a také jim napomůže k získání kompetencí, které jsou nezbytné pro osobnostní rozvoj.

Za zmínku také stojí program *Další vzdělávání pedagogických pracovníků*, který nabízí pedagogickým pracovníkům možnost absolvovat vzdělání v podobě stáže, hospitace, konference, či semináře v jiné zemi. To napomůže ke zlepšení praktických dovedností a znalostí v oblasti výuky, výchovy a také k rozšíření poznatků o evropském školním vzdělávání.

Oblast partnerství obsahuje dva typy projektů *Multilaterální* a *Bilaterální*. V těchto projektech mají studenti a učitelé možnost pracovat na tématech, která je zajímají, se svojí partnerskou školou, nebo se také setkat. V některých projektech se více zúčastňují studenti a žáci, ale jsou i projekty zaměřené na rozvoj školy, učitelů a administrativních pracovníků. Tyto projekty podporují týmovou práci, využívání ICT či zapojování cizích jazyků. Témata vybírají společně se zahraničními partnery a délka projektů je dva roky.

V *Partnerství Comenius Regio* jde také o partnerství, ale na úrovni obcí a

regionů, které jsou v České republice zřizovateli škol. Pro vznik partnerství se musí projektu zúčastnit také nějaký další místní partner, který působí v oblasti vzdělání jako je například sportovní klub, muzeum, či klub mládeže¹³.

1.6 Propojení eTwinningu s programem Comenius

Velikou výhodou propojení těchto dvou programů je to, že žáci pilně pracují na projektu se svým partnerem v jiné zemi a vzájemně spolu komunikují prostřednictvím ICT. Program Comenius jim poté umožní setkání tváří tvář což má nesmírnou hodnotu pro jejich společný projekt. Mohou se setkat se svými kolegy ne jen přes obrazovku počítače, ale osobně mohou dále konzultovat daný projekt. Žáci poznají jiné prostředí a poznají podmínky, ve kterých jejich kolegové pracují. Tato setkání mohou vyústit v dlouholeté přátelství a často mají účastníci zájem o pokračující spolupráci na stávajícím projektu, nebo se domluví na projektu novém. Spolupráce se pro ně stává snadnější.

2 Nástroje eTwinningu

Pro propojení spolupráce žáků a škol je využíván webový portál www.etwinning.net, kde má možnost zaregistrovat se každý, kdo má zájem o spolupráci. Na tomto portálu je možnost registrace a následná spolupráce a projekty s partnerem, kterého lze najít v databázi, po které se stanou součástí eTwinningové komunity. Komunikačním kanálem je internet, kde se ve virtuálním prostředí setkávají a společně učí jedinci či skupiny. Na tomto portálu je možnost volby z 25 jazyků, což usnadňuje orientaci těm, kteří neovládají jiný jazyk, než svůj rodný. V současné době je využíván zhruba 200056 uživateli z různých koutů Evropy, kteří pracují zhruba na 27725 projektech.¹⁴

Kromě vyhledávání partnerů, je zde možnost diskutovat, vyměňovat si nápady

¹³ PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ (LLP), PŘÍRUCKA 2013[online] [10. 3. 2013].
<http://ec.europa.eu/education/llp/doc/call13/fiches_cs.pdf>

¹⁴ Údaj z 12. 4. 2013

anebo metody práce, nebo následně zahájit spolupráci.

Nástroje eTwinningu lze rozdělit do tří prostředí:

2.1.1 Veřejný portál

Obrázek č. 1 - veřejný portál

Veřejný portál slouží jako nástroj pro získávání informací. Na tomto portálu najdeme několik sekcí:

- *Objevujte* – tato informační sekce je určena především těm, kdo mají zájem dozvědět se, čím se eTwinning zabývá, jak se lze do této aktivity zapojit, nástroje, které lze využívat, přínosy, které tato aktivita přináší a v neposlední řadě jsou zde k dispozici publikace v elektronické podobě, které lze libovolně stáhnout¹⁵.
- *Zapojte se* – je sekce, která je vhodná pro ty, kteří by se rádi zapojili do eTwinningové aktivity. Poskytuje návod na to, jak se zapojit do projektu, rady, informace a postupy a také nabízí databázi škol, osob a projektů a to i

¹⁵ Publikace na tomto portálu jsou především v anglickém jazyce, ale všechny publikace, v jazyce českém, je možné dostat v NSS, kde jsou také ochotni zaslat větší množství výtisků k distribuci do škol.

neregistrovaným uživatelům.

- *Zdokonalujte se* – v této sekci najde uživatel informace o eTwinningových workshopech, kurzech a online seminářích a je vhodná pro ty, kteří by rádi rozvíjeli své dovednosti. Jsou zde také skupiny, kde lze diskutovat o různých tématech, problémech či poznatcích. Tyto skupiny jsou přístupné pouze registrovaným uživatelům. Zde lze nalézt materiály vhodné k profesnímu rozvoji.
- *Spolupracujte* – sekce určená pro sdílení nápadů, ukázky a spolupráci na projektech. Je zde k nalezení galerie s dosud nejlepšími uskutečněnými projekty, které mohou sloužit jako zdroj inspirace. Dále jsou zde moduly a balíčky, které obsahují návody a aktivity seřazené podle předmětu, okruhu předmětu, či tematického zařazení.
- *Bud'te v obraze* – poslední, ale důležitá sekce, která informuje o novinkách a posledním vývoji a dění v eTwinningové komunitě. Lze si zde přečíst novinky, rozhovory, tiskové zprávy, či eTwinningový zpravodaj. Podsekce Evropský koutek obsahuje informace o vzdělávací politice různých evropských zemí, debaty ohledně evropských plánů a mnoho jiných přínosných informací. O mezinárodních organizacích a iniciativách, které úzce spolupracují s projektem eTwinning, se dočtete v podsekci s názvem Přátelé eTwinningu.

Na veřejném portálu jsou také nejnovější statistické údaje o eTwinningu, jako např. počet zaregistrovaných učitelů, škol a projektů.

Opomenout se nesmí nástroj k registraci, která umožní stát se členem eTwinningové komunity. Po vyplnění formuláře a registraci dostane přístup k pracovní ploše.

2.1.2 Pracovní plocha

Pracovní plocha je přístupná pouze registrovaným uživatelům. Registrace znamená vytvoření profilu uživatele, kam se vloží informace, které budou zobrazeny ostatním uživatelům. Lze zde vyhledávat partnery, komunikovat s kolegy celé Evropy, registrovat projekty. Naleznete zde také aktuality z eTwinningového světa ale i z Vaší země. Také na pracovní ploše najdeme zajímavé sekce. Jsou to např.:

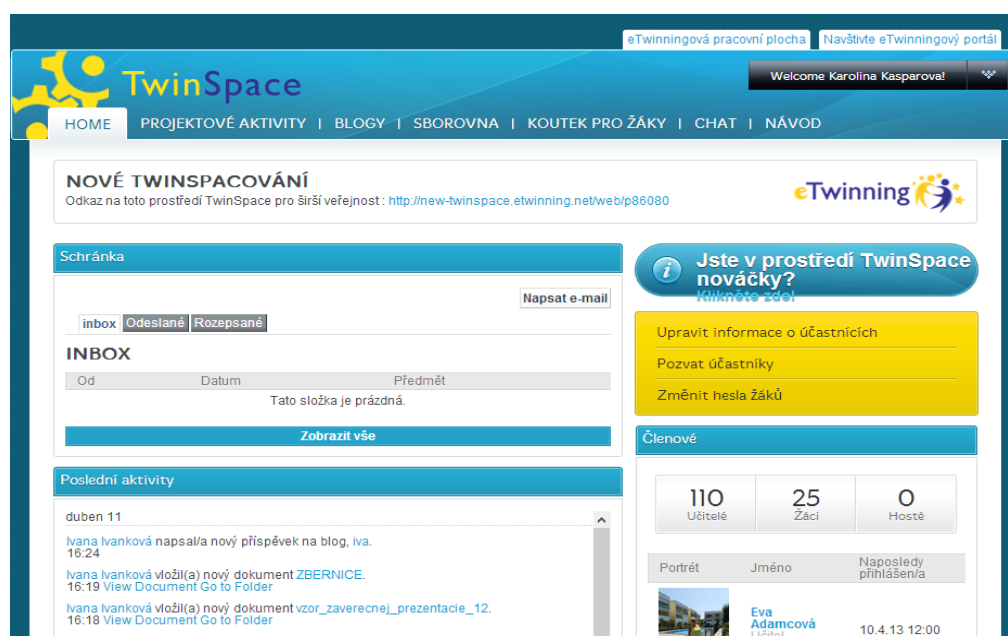
- *Můj eTwinningový život* - zde lze nalézt kompletní historii aktivit uživatele na eTwinningové platformě.
- *Kontakty* – užitečný nástroj umožňující ukládat kontakty všech nových kolegů, přátel a lidí, které jste prostřednictvím eTwinningu potkali a snadnou komunikaci s nimi. Pracovní plocha je vybavena interními zprávami, přes které lze s ostatními komunikovat.
- *Můj deník* – jakýsi deník aktivit, o kterých lze informovat ostatní. Můžete zde sdílet nápady, postřehy, projekty a jiné.
- *Najdi eTwinningového partnera* – je sekce zaměřená na hledání partnerů. To lze způsobem přes „vyhledávač“ kam se napíše kritéria budoucího partnera. Další, a jeden z nejúčinnějších způsobů pro hledání partnera je „forum pro vyhledávání partnerů“ kam se napíše vzkaz a požadavky uživatele.
- *Projekty* – tato sekce umožní registraci nového projektu, přizvání nových účastníků, informovat o projektu, či požádat o pomoc. Každý projekt má svůj „deník“ který může být veden.
- *Místo pro učitele* – je neformální prostředí pro diskuse mezi učiteli. Diskusi může založit kdokoliv¹⁶. Jsou zde eTwinningové „skupiny“ zaměřené na diskuse různých témat a dále „online semináře“ což jsou vzdělávací programy pro registrované uživatele, které probíhají prostřednictvím Internetu na jiné platformě.
- *Zdroje* – databáze užitečných materiálů a zdrojů, které zde lze vyhledat. Zdroje

¹⁶ CENTRÁLNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO PRO ETWINNING. *eTwinningové kuchařka. 50 receptů na spolupráci škol a profesní rozvoj v Evropě*. Praha: Hofi studio, 2011. s. 9. ISBN 978-949144003-8.

lze nejen vyhledávat, ale pokud ví uživatel o užitečných materiálech, které by mohly být vhodné i pro ostatní, lze je sem vložit.

2.1.3 Twinspace

Jde o virtuální prostředí - „učebnu“ pro spolupráci a realizaci projektů. Všechny informace a texty na ploše jsou přeloženy do jazyků zemí, které jsou zapojeny do projektu eTwinning. Díky tomu je spolupráce přístupná všem partnerům. Zprvu slouží jen registrovaným učitelům, kterým NSS potvrdilo registraci projektu. Ti poté mohou přizvat své kolegy, žáky a další členy. To zaručuje bezpečí před neznámými lidmi, či nevhodným obsahem. Nespornou výhodou je, že každý se pak může do prostředí TwinSpace dostat odkudkoliv prostřednictvím portálu www.etwinng.net, kde zadají své přihlašovací jméno a heslo. Toto prostředí je vytvořené pro sdílení materiálů a komunikaci. Orientace je velice jednoduchá i pro ty, kdo mají základní znalost informačních prostředků. Stránky jsou velice přehledné a lze zde jednotlivé aktivity lehce vkládat a orientovat se v nich.

Obrázek č. 2 - TwinSpace

V prostředí TwinSpace můžeme najít:

- *nástroje pro spolupráci*
 - blog - kde může uživatel nahrávat názory, poznatky atd.
 - Wiki - uživatelé mohou měnit obsahy dokumentů a materiálů
- *nástroje pro sdílení*
 - knihovna souborů – umožňuje nahrávání a sdílení dokumentů
 - galerie obrázků – slouží k nahrávání a sdílení fotografií
- *diskusní fórum* pro komunikaci a výměnu zkušeností
- *nástroje pro přidávání obsahu z webu*, který umožňuje vkládání aplikací
- *sekce pro komunikaci učitelů*, která je nepřístupná žákům. Obsahuje fórum a archiv dokumentů k podpoře komunikace v rámci TwinSpace. Je to vhodné prostředí pro plánování, společnou práci a diskuse. Také je to dobrý zdroj informací o událostech, které se týkají určitého projektu.
- *sekce určená pouze žákům* (zobrazuje se ale i učitelům) kde se mohou setkat s žáky jiných škol, kteří se projektu také účastní. Žáci mají možnost vložit informace o sobě, diskutovat a seznámit se s ostatními, kteří na projektu pracují.
- *chat* – pro komunikaci s partnery v reálném čase
- *sekce pro „nováčky“* - která provede nového člena základními kroky jako např. Úprava profilu, založení projektu, pozvání členů projektu. Případně lze využít podrobný návod pro nováčky v prostředí TwinSpace.

Informace na TwinSpace jsou viditelné pouze těm, kteří jsou členy projektů. Chce-li někdo zveřejnit informace i ostatním lidem, je nutno zpřístupnit přímý odkaz na veřejné prostředí TwinSpace.

TwinSpace je víceúčelové prostředí a v NSS radí, že ho lze využít jako:

- *Sborovnu* – pro společné diskuse partnerů – učitelů a přípravu aktivit pro žáky
- *Třidu* – kam lze pozvat nové žáky, aby realizovali projekt
- *Portfolio* – kde partneři shromažďují své nejdůležitější dokumenty, odkazy, výsledky aj.

- *Výkladní skříň* – výsledky zveřejňované a přístupné pro veřejnost

Není povinnost využívat všechny uvedené prostředky. Lze si vybrat jen ty, které odpovídají potřebám a požadavkům, ale i schopnostem studentů. Doporučuje se nejprve dané nástroje vyzkoušet a zjistit jejich funkce a teprve až poté je zařadit do svých projektů.

Jedinečnost eTwinningu oproti jiným evropským aktivitám spočívá nejen v tom, že je otevřen jak žákům, tak učitelům, ale především je finančně nenáročný a dostupný. Potřeba je pouze běžná výpočetní technika dostupná v téměř každé škole a domácnosti. Využití daného portálu je bezplatné a učitelé se pomocí této aktivity mohou profesně rozvíjet. Projekty jsou pravidelně oceňovány a certifikovány.

2.2 Bezpečné prostředí eTwinningu

Tento portál funguje jako zcela bezpečné prostředí pro učitele i děti. Na stránky se mohou přihlašovat pouze učitelé pracující na nějaké škole. Škola, ve které pracují, je ověřena a z důvodu bezpečnosti jsou přihlášení kontrolováni, aby se na stránky nedostal nikdo cizí, nedošlo ke zneužití dat, informací či ohrožení dětí. Na veřejných stránkách není vhodné zobrazovat fotografie a ani osobní údaje dětí. Nejlépe je, když si děti vymyslí přezdívku. U fotografií je dobré rozmazávat obličeje dětí, pokud nejde o fotografie společné. V některých státech nezveřejní kvůli bezpečnosti ani fotografie hromadné.

I přesto, že přístup na eTwinningové stránky mají pouze ověřeni uživatelé, je přesto nutné, aby všichni uživatelé dodržovali určitá pravidla, aby tento prostor zůstal co nejdůvěryhodnější a bylo zde bezpečné prostředí pro společenství lidí, kteří ho užívají.

2.3 Jak se nejlépe zapojit

Pro začátek je nejlepší pročíst stránky www.etwinng.net, seznámit se s již existujícími aktivitami a projekty. Tyto projekty mohou budoucího uživatele inspirovat ke vzniku vlastního projektu. Dále zde lze nalézt pokyny a nápady, příležitosti k profesnímu rozvoji. Můžete se připojit k různým eTwinningovým skupinám. Pro více informací můžete kontaktovat NSS.

Po prozkoumání možností eTwinningového portálu je dalším zaregistrování a vytvoření vlastního profilu. Podmínkou vytvoření profilu je vložení informací o sobě a o škole, ve které pracujete. Učitel vyplní formuláře, které popíší jeho představy o spolupráci, jaké předměty vyučuje, které předměty by rád do projektu zapojil, znalost jazyků, věk dětí, které vyučuje atd. Po registraci získáte vlastní uživatelské jméno a heslo a umožní se přístup na eTwinningovou pracovní plochu (tzv. desktop). Při pečlivém vyplnění těchto formulářů a zadáním kritérií Vás budou kontaktovat jen partneři odpovídající vašim požadavkům.

2.4 Vhodný partner pro společný projekt

Po přihlášení na desktopu nyní můžete navazovat kontakty s ostatními účastníky eTwinningu, vzájemně si vyměňovat informace, zkušenosti či plánovat společné projekty do budoucna. Při vyhledávání partnerů je vhodné, aby vaši kolegové měli podobné cíle a abyste se dokázali shodnout na tématu projektu.

Dobrý partner je takový, který s vámi pravidelně komunikuje a udržuje aktivitu. Dalším důležitým aspektem je, aby partnerská třída, se kterou budete spolupracovat, byla podobná té vaší. Věk dětí a jejich jazykové znalosti by měly být podobné a taktéž počet dětí ve třídě.

Pro efektivní spolupráci, je důležité, aby partneři zajistili si přístup k ICT technologiím.

2.5 Začátek spolupráce

Po nalezení vhodného partnera a domluvě společného projektu lze projekt na portálu zaregistrovat. Při registraci je nutné vyplnit tyto informace: název projektu, komunikační jazyk, věk žáků, cíle projektu, postup a výstupy (eTwinning příručka). Soubor se zařadí do databáze projektů eTwinning. Projekt je poté schválen oběma NSS. Po zaregistrování projektu získáte přístup k nástrojům pro vzájemnou spolupráci – Twinspace a také obdržíte certifikát eTwinning Label, který lze vytisknout a vystavit ve škole. O vaší spolupráci na projektu můžete ostatní informovat na Twinblogu.

3 eTwinning v České Republice

Jako v každé zemi, která je zapojena do aktivity eTwinning, tak se i v ČR nachází národní středisko (NSS), které koordinuje a rozvíjí tuto aktivitu školám a veřejnosti

3.1 NSS

Národní podpůrné středisko pro eTwinning v České republice

Jak už bylo zmíněno, NSS je národní středisko, pracující v každé evropské zemi, která je zapojená do eTwinningové spolupráce. V České republice je součástí Národní agentury pro evropské vzdělávací programy. Národní střediska mají za úkol vzájemně spolupracovat, podílet se na rozvoji eTwinningu a poskytovat informace a služby školám. Koordinaci těchto aktivit podporuje Centrální podpůrné středisko.

Komunikačním kanálem NSS v aktivitě eTwinning jsou webové stránky www.etwinning.cz. Zde lze nalézt aktuality ze světa eTwinningu, akce pořádané v ČR i ve světě, informace o seminářích a mnoho dalších užitečných informací.

Národní podpůrné středisko pro eTwinning v ČR specifikuje obsah eTwinningu NSS v ČR následovně¹⁷:

- informování o aktivitě eTwinning. To zahrnuje distribuci informačních materiálů, informační konference, semináře, akce pro učitele a veřejnost
- poskytování metodického a technického poradenství
- organizace vzdělávacích aktivit pro učitele; semináře eTwinning – certifikované, bezplatné, jednodenní semináře ve všech regionech ČR. Semináře jsou určeny pro začínající i pokročilé učitele.
- Administrace národního portálu www.etwinng.cz, kde jsou publikovány zkušenosti a projekty učitelů a žáků českých škol, návody k využívání technologických nástrojů. Zároveň se podílí na obsahu portálu www.etwinning.net, který je nástrojem pro spolupráci škol v rámci aktivity eTwinning
- tvoří a distribuuje metodické materiály pro učitele, které obsahují praktické ukázky z realizovaných projektů, průvodce nástroji ke spolupráci, pedagogické postupy a náměty
- ověřuje registraci českých škol na portálu www.etwinning.net a potvrzuje registraci uzavřených partnerství českých škol
- organizuje hodnocení kvality projektů, v případě zájmu školy o udělení certifikátu kvality projektu; udílí národní ceny eTwinning pro nejúspěšnější projekty českých škol a podílí se na udělení evropských cen
- podporuje účast učitelů z ČR na mezinárodních seminářích a konferencích zaměřených na rozvoj mezinárodní spolupráce v rámci aktivity eTwinning
- spolupracuje se státní správou, organizacemi ve vzdělávání a usiluje tak o zlepšování podmínek pro učitele a žáky českých škol, kteří realizují projekt eTwinning.

¹⁷ KOLEKTIV AUTORŮ NÁRODNÍHO PODPŮRNÉHO STŘEDISKA PRO ETWINNING, *eTwinning – vzdělávací projekty škol v Evropě*. Praha: Portál, 2007. 8 s. ISBN 978-80-7367-332-1

3.2 NAEP

Označuje Národní agenturu pro evropské vzdělávací programy. Je součástí Domu zahraničních služeb¹⁸ a koordinuje vzdělávací programy mezinárodní spolupráce. NAEP vznikla na základě vzniku programu Celoživotního učení, kam se převedly programy Socrates a Leonardo da Vinci.

NAEP poskytuje informační systém ohledně vzdělávacích programů EU a takéž o jiných aktivitách mezinárodního měřítka, nabízí informace a konzultační služby ohledně daných programů a v neposlední řadě organizuje semináře a konference národního i mezinárodního měřítka a také má na starost propagaci českého školství v zahraničí.

NAEP má zodpovědnost za programy¹⁹ *Celoživotního učení v ČR* (Comenius, Erasmus, Jean Monnet atd.), dále za *Erasmus Mundus* podporující *spolupráci a mobilitu v oblasti vysokoškolského vzdělávání*, program *Tempus*, který prostřednictvím spolupráce a partnerství vysokých škol podporuje modernizaci vysokého školství v partnerských zemích, především regionů východní Evropy, Balkánu, či centrální Asie. Program *eTwinning* je samozřejmě také v rukou NAEP. Poradenská střediska, kde je možné dozvědět se informace o možnostech občanů v Evropě např. ohledně trhu práce, tvoří síť s názvem *Euroguidance*.

Na webových stránkách www.naep.cz lze nalézt užitečné informace o plánovaných seminářích, ke stažení jsou nejrůznější dokumenty a formuláře, také aktuality s momentálně volnými pracovními pozicemi a také kalendář s důležitými daty a termíny.

¹⁸ Zkratka DSZ označuje příspěvkovou organizaci Dům zahraničních služeb, zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Tato organizace plní úkoly ministerstva, které se týkají zajišťování školských, vzdělávacích a jiných styků se zahraničím

¹⁹ NAEP, VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY [online] [16. 3. 2013]. < http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=84&>

4 Pedagogický přínos eTwinningu

Děti i mladí lidé v dnešní době hojně využívají elektronické přístroje, převážně počítač. Mají zálibu ve čtení blogů, sociálních sítí, sledování videí nebo chatování. Internet ve velké míře ovlivňuje životy mládeže a především jejich myšlení. eTwinning přináší možnost, jak nahlédnout do světa mládeže a to především tím, že učitelé z 33 evropských zemí jsou propojeni a spolupracují prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

Internet není jen součástí domácností, ale i škol, což poskytuje možnost komunikovat i školám na opačných koncích Evropy. Je to možnost pro učitele, jak se navzájem inspirovat, komunikovat a kooperovat pomocí různých nástrojů. Do této spolupráce mohou zapojit i žáky a studenty. Nespornou výhodou eTwinningu je jeho všestrannost – může být využit jak v mateřské, tak na vyšší odborné škole. Z projektu jsou vyloučeny pouze vysoké školy. Jedinou podmínkou pro realizaci eTwinningového projektu je spolupráce s jedním, nebo více partnerů ze zahraničních škol.

4.1 Mezinárodní spolupráce

Spolupráce se zahraničními školami, výměnné pobyty a obdobné projekty nejsou žádnou velkou inovací. eTwinning by šel jistě realizovat jen na území jednoho státu avšak komunikace se zahraničím je mnohem efektivnější především z jazykového hlediska. Jistě je autentičtější, když o španělských tradicích mluví rodilí Španělé, než když by informace zprostředkoval obyvatel České republiky.

Výhodou eTwinningu je to, že účastníci akce se mohou setkat pomocí internetu a jeho komunikačních prostředků jako je chat, e-mail, skype atd. Nemusí tudíž vykonávat tisíci kilometrové trasy, aby se setkali tváří tvář. Účastníkům stačí pouze se zaregistrovat na portálu www.etwinning.net a najít si vhodného partnera s podobnými zájmy nebo nápady.

Pro žáky má největší přínos využití cizího jazyka ke komunikaci a zároveň zdokonalování se v daném jazyce. Dalším přínosem je to, že se dozví spoustu nových informací od svých vrstevníků z jiné země, mohou dostat nový pohled na věc např. z jiného kulturního hlediska. Žáci mají příležitost srovnat odlišný život a podmínky svých mezinárodních přátel, odhazují předsudky a jsou sebevědomější.

Jedinečnost eTwinningu je v tom, že obsah projektů není téměř omezený. Spolupráce může spočívat například na tvorbě novin, či filmu, zkoumat a dělat pokusy a poté si výsledky porovnávat, vyměňovat si a sdílet informace, diskutovat atd. Jak již bylo zmíněno dříve, délka projektu je taktéž neomezená a záleží na učitelích, na jak dlouhou dobu si projekt naplánují. Takže projekty mohou trvat třeba jen několik vyučovacích hodin, nebo naopak i několik let. Často se stává, že je projekt realizován jen v jedné třídě, ale postupně se do něj zapojí celá škola a projekt poté může být představen třeba i městu, ve kterém se škola nachází.

4.2 eTwinning a RVP

eTwinningové projekty by měly mít nějaký finální výstup. Výstupy mohou být v různých formách jako webová stránka, film, či nějaký dokument anebo výstup abstraktní. S výstupy by měli být žáci seznámeni na začátku projektu a měli by sloužit jako jejich hlavní motivace a cíl. Není však dobré, aby se zaměřili jen na cíl, ale především na cestu, kterou zvolí k jeho dosažení. Realizace projektu by měla nabídnout stejné nabytí dovedností a znalostí, jako klasická výuka. Během projektů mohou studenti a žáci získat různé druhy kompetencí, jako např. komunikační kompetenci, kompetenci k řešení problémů, kompetenci k učení nebo také sociální a personální kompetenci. Tyto všechny ještě s několika dalšími tvoří základ Rámcově vzdělávacího programu. RVP taktéž obsahuje průřezová témata jako je multikulturní, mediální či environmentální výchova nebo výchova v evropských a globálních souvislostech.²⁰ Nejen tato témata lze poměrně snadno zahrnout v eTwinningových projektech.

²⁰ MŠMT, PŘEZO VÁ TEMA RVP [online] [4. 4. 2013].
< <http://www.msmt.cz/vzdelavani/pruzozova-temata-rvp-zv> >

5 eTwinningová ocenění

Pod slupkou většiny projektů, které v mnoha případech vypadají jako snadná práce, se skrývá mnoho práce, úsilí a času. Ne vždy jsou projekty tím, co by si jejich organizátoři představovali a proto je pro ně největší odměnou, když se projekt přeci jenom vydaří a oni vidí, že to celé mělo smysl a nějaký přínos.

Tvůrci eTwinningu jsou si různých úskalí vědomi a snaží se podpořit mezinárodní spolupráci prostřednictvím eTwinningových ocenění. Také oceňují to, že se přispívá ke zvyšování kvality výuky, prostřednictvím pedagogických metod a technik, které si zaslouží, aby byly rozšířeny do dalších evropských vzdělávacích komunit. Školám tato ocenění dodávají prestiž, postavení kvalitní školy a především sebevědomí a další motivaci nejen žákům, ale i učitelům. Tato ocenění mají podobu národních a evropských certifikátů a cen.

Ocenění certifikátem je spojeno s odměnou v podobě věcných cen pro učitele a žáky. Vítězové Národních a evropských cen získají kromě oficiálního certifikátu i finanční prostředky, které však musí být použity k podpoře mezinárodního partnerství jako je nové ICT vybavení, nebo setkání projektových partnerů.

5.1 Certifikáty kvality

Certifikáty kvality jsou v rámci eTwinningové aktivity dvakrát ročně udělovány učitelům, kteří se zasloužili o výborný eTwinningový projekt. Projekty mohou dosáhnout národní či evropské úrovně a proto jsou udělovány dva různé druhy certifikátů – Národní certifikát kvality a Evropský certifikát kvality.

5.1.1 Národní certifikát kvality

Tento certifikát, označován také jako eTwinning Quality Label, oceňuje projekty a lze ho získat podáním žádosti o jeho udělení. Žádost může odeslat každý, kdo se domnívá, že si jeho projekt ocenění zaslouží. Žádosti jsou posuzovány NSS každé země a jsou udělovány v průběhu roku²¹.

O rozhodnutí žádostí NSS žadatele informuje. Certifikát lze udělit v případě, že daný projekt splňuje následující požadavky, uvedené na portálu www.etwinning.net :

- Účastníci projektu musí mít shodné cíle a sdílet plán práce;
- Projekt musí být dokončen nebo se nacházet ve své závěrečné fázi;
- Učitel, který žádost podává, se musí na realizaci projektu podílet významnou měrou;
- Musí být zřejmá určitá míra spolupráce;
- Výsledky projektu musí být viditelné;

Když daný projekt výše uvedené požadavky splní, postupuje do dalšího kola. V opačném případě není projekt dál hodnocen. V dalším kole jsou stanovena kritéria těchto oblastí²²

- pedagogické inovace a tvořivost;
- začlenění do vzdělávacího plánu;
- spolupráce partnerských škol;
- využití moderních technologií;
- udržitelnost a přenosnost;
- výsledky a přínos

²¹ Některé země mají stanovené uzávěrky pro podávání žádostí

²² ETWINNING, OCENĚNÍ [online] [18. 3. 2013].

< http://www.etwinning.net/cz/pub/progress/awards/quality_labels.htm >

5.1.2 Evropský certifikát kvality

Pro získání certifikátu European Quality Label, který je udělován jednou ročně, není třeba podávat žádost. Získat evropské ocenění mohou ty projekty, které jsou po důkladném prozkoumání navrženy nejméně jedním národním podpůrným střediskem. Dalším kritériem je, že projekt musí získat minimálně dvě národní ocenění. Ceny jsou udělovány Centrálním podpůrným střediskem těm projektům, které splnily výše zmíněná kritéria.

5.2 Národní ceny eTwinningu

Do soutěže o národní ceny jsou automaticky zařazovány projekty, které získaly nejvyššího bodového ohodnocení. O vítězích rozhoduje komise hodnotitelů. Vítězové jsou vybíráni ze dvou kategorií – Mateřské a základní školy a Střední školy a Gymnázia. Dále jsou udělovány některé speciální ceny jako například Nováček roku atd. Mimo věcné ceny a certifikát dostanou vítězové i finanční odměnu pro účely mezinárodního partnerství.

5.3 Evropské ceny eTwinningu

Evropské ceny lze získat v soutěži, kterou sponzoruje Evropská komise. O Evropskou cenu se mohou ucházet pouze ty projekty, které v jakémkoliv z předchozích let získaly Evropský certifikát kvality. O toto ocenění se každým rokem ucházejí stovky projektů, jejichž úroveň a kvalita je každým rokem vyšší. Udělují se tři ceny a to v kategoriích žáků ve věku *4 - 11 let*, *12 – 15let* a *16 – 19let*.

Mimo těchto kategorií se v soutěži vyhlašují speciální kategorie, které jsou sponzorovány jinými organizacemi. V roce 2013 to jsou např. tyto speciální kategorie: *Cena za španělský jazyk*, *cena za francouzský jazyk*, *cena za německý jazyk*. U těchto kategorií jsou oceněny projekty, které používali tyto předměty jako hlavní komunikační jazyk, nebo pojaly výuku daných jazyků zajímavým a inovativním způsobem. Dalším

zajímavým oceněním je *Mevlanova cena za porozumění mezi kulturami*²³, která je sponzorována NSS v Turecku. Cena bude udělena projektu zabývajícím se vztahy odlišných kultur, náboženských směrů, či etnik. Kritéria, která musí projekty splňovat jsou stejná, jako kritéria prvního kola Národního certifikátu kvality.

²³ ETWINNING, OCENĚNÍ [online] [18. 3. 2013].
<http://www.etwinning.net/cz/pub/progress/awards/european_prizes.htm>

PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části své bakalářské práce se zabývám konkrétními daty a informacemi, získané metodou dotazníkového šetření, týkající se eTwinningových projektů v praxi. Zaměřuji se jak na problematiku týkající se projektů jako jsou např. překážky, které se mohou vyskytnout během projektu, ale zároveň se snažím vyzdvihnout přínosy projektů jak pro pedagogy, tak i pro žáky.

Empirický výzkum má informativní účel, kde jde o aktuální stav mínění daného tématu. Hledám odpovědi na otázky, které nemohou být vyhodnoceny pouze názorem jednotlivce.

Empirický výzkum jsem realizovala pomocí dotazníkového šetření. Dotazníky byly distribuovány během Národní konference eTwinning v Olomouci, která se konala 16 – 18. května 2013. Konference se zúčastnili jak učitelé s několikaletými zkušenostmi v oblasti eTwinningových projektů, tak učitelé, kteří nemají zkušenosti žádné, ale o projekty se zajímají a rádi by nějaký realizovali, nebo se na projekt připravují. Dotazníky byly vyplněny čtyřiceti dvěma respondenty, kteří již realizovali alespoň jeden eTwinningový projekt, a dále bylo pět respondentů, kteří byli „nováčci“ v eTwinningových projektech.

V praktické části porovnávám daná data s informacemi, které jsem na konferenci získala v rámci prezentací, diskusí a workshopů. Otázky v dotaznících se vztahují k jednotlivým fázím projektů, se kterými se každý setkal.

6 Dotazníkové šetření

6.1 Výběr respondentů a způsob sběru dat

Ke sběru dat jsem použila dotazníkové šetření jako kvantitativní metodu výzkumného šetření. Tuto metodu jsem zvolila kvůli potřebě většího množství dat. Dotazník byl respondentům rozdán v papírové podobě. Vyplněný ukázkový dotazník

uvádím v příloze č. 1.

S přesností dotazníků a jejich distribucí mi pomohlo Národní podpůrné středisko v Praze. Komunikovala jsem převážně s paní Barborou Grečnerovou z NSS, se kterou jsem obsah dotazníku a nejvhodnější formulaci otázek měla možnost konzultovat. Dotazník jsem vytvořila před Národní eTwinningovou konferencí, která se konala v květnu 2013. NSS distribuovalo dotazníky do složek účastníku této konference. Přesto, že dotazník obsahoval širokou škálu otázek, nebyl pro tazatele nijak časově náročný. Velká část respondentů byla nadšenými a úspěšnými účastníky eTwinningových projektů, kteří se Národní eTwinningové konference zúčastnili a předpokládala jsem jejich zájem o danou problematiku. Konference se zúčastnilo 104 účastníků, přes tento velký počet byla návratnost dotazníků, k mému zklamání, ani ne 50 %.

6.2 Struktura dotazníků

Celkový počet otázek v dotazníku byl třináct. Dotazník byl pomyslně rozdělen do dvou částí, z nichž prvních pět otázek bylo identifikačního charakteru s uzavřenými i otevřenými otázkami. Otázky 6 až 12 se zabývaly konkrétními tématy týkající se eTwinningových projektů. Každá otázka řešila určité téma. Pod tímto tématem byla uvedena tvrzení, kde respondenti vybrali s pomocí uvedené pětistupňové škály *Likertova typu míry nesouhlasu až souhlasu* tu nejvhodnější. Otázky měly uzavřenou formu a požadována byla jen jedna možná odpověď. Pětistupňová škála obsahovala střední stupeň, pro vyjádření neutrálního, či nevyhraněného postoje „neumím posoudit“. Pro výzkum bylo podstatnější polarizovanost odpovědí a vyhranění souhlasných, či nesouhlasných postojů. Škála odpovědí u uzavřených otázek byla: (1) *Zcela nesouhlasím* – (2) *Spíše nesouhlasím* – (3) *Neumím posoudit* – (4) *Spíše souhlasím* – (5) *Zcela souhlasím*. U každé otázky byla vždy možnost vyjádřit dodatečné připomínky sekci *jiné*. Otázka č. 13 sloužila jako prostor pro komentář, podnět či postřeh nebo téma, které nebylo předmětem předchozího dotazování.

Jak již bylo zmíněno, dotazníky byly vloženy do složek všech účastníků Národní

eTwinningové konference. Celkový počet účastníků byl 104. Počet dotazníků, které byly odevzdány vyplněné, je 47, z nichž 42 je od učitelů se zkušenostmi s eTwinningovými projekty a 5 respondentů, kteří se na svůj projekt teprve připravují. Dotazníky od respondentů, kteří se na svůj první projekt teprve připravují, odpověděli jen na zlomek otázek, týkajících se především přípravy na projekt.

Výzkumné šetření se týkalo těchto okruhů otázek:

- Proč se zapojujete do projektů eTwinning?
- Hledání eTwinningových partnerů
- Nejčastější nástrahy a překážky během práce na projektu
- Podpora realizace projektů eTwinning
- Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu
- Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi
- Přínos projektů pro zapojené žáky a studenty

6.3 Vyhodnocování dotazníků

Vyhodnocování dotazníků jsem prováděla v programu Microsoft Excel s využitím přehledného grafického znázornění. V následujících grafech prezentuji pro přehlednější zobrazení pouze kladné odpovědi. Všechny odpovědi jsou poté prezentovány v textu. Otevřené otázky nebo dodatečné informace jsem zpracovala dle častého výskytu podobných odpovědí. Během vyhodnocování jsem narazila na nepatrný problém. Respondenti často nezodpověděli všechny otázky. To se projevuje tím, že při součtu všech odpovědí často nevyjde počet odpovědí odpovídající počtu všech respondentů. Tato skutečnost, dle mého názoru, v žádném případě nesnižuje kvalitu poskytnutých informací.

7 Výsledky dotazníkového šetření

7.1 Struktura dotazovaných respondentů

Zastoupení čtyřiceti dvou pedagogů z jednotlivých institucí bylo poměrně rovnoměrné. Nejmenší část - 13% respondentů byla z mateřských škol. Zbytek respondentů byl rovnoměrně rozložen mezi učitele prvního stupně základních školy, učitele druhého stupně základních škol a učitele středních škol. Mezi dotazovanými nebyl nikdo z vyšší odborné školy, kde je realizace projektů taktéž možná. Velice zajímavý je v celku vysoký počet respondentů mateřských škol, a to z toho důvodu, že je známo, že realizace eTwinningových projektů v MŠ je mnohem složitější, než na jiných školách. Veškerá práce leží především na pedagogovi, který se aktivity musí snažit začlenit do běžného dne školáků. I přes tuto obtížnost jsou projekty natolik kvalitní, že na národní eTwinningové konferenci získal projekt MŠ zvláštní kategorie za *Nejlepší projekt realizovaný v mateřské škole: Příhody skřítky Zvídálka*.²⁴

Co se týče praxe respondentů, jasně převažují respondenti s více než dvacetiletou praxí v učitelské profesi, kterých je necelá polovina. 17% respondentů zastupovali ti, kteří ve školství pracují pět až deset let a taktéž respondenti s praxí deset až patnáct let. Nejméně zastoupení byli učitelé s patnácti až dvacetiletou praxí a s praxí menší než pět let v profesi učitele.

Podíváme-li se na předměty, které učitelé vyučují, jednoznačně, s nadpoloviční většinou, vede zastoupení jazykových předmětů. Jde převážně o anglický, německý, francouzský jazyk a jazyk český. Druhým nejpočetněji zastoupeným předmětem (11% respondentů), který vyučují, jsou přírodovědné předměty jako matematika, zeměpis, či fyzika. Kvůli velkému počtu učitelů prvního stupně jsou zastoupeni respondenti vyučující všechny předměty na 1. stupni základních škol. V tomto případě je snadné zahrnout mezioborovou provázanost v projektech. Rovnoměrně jsou pak zastoupeny minimální počty těch, kteří vyučují humanitní, estetické, technické a odborné předměty.

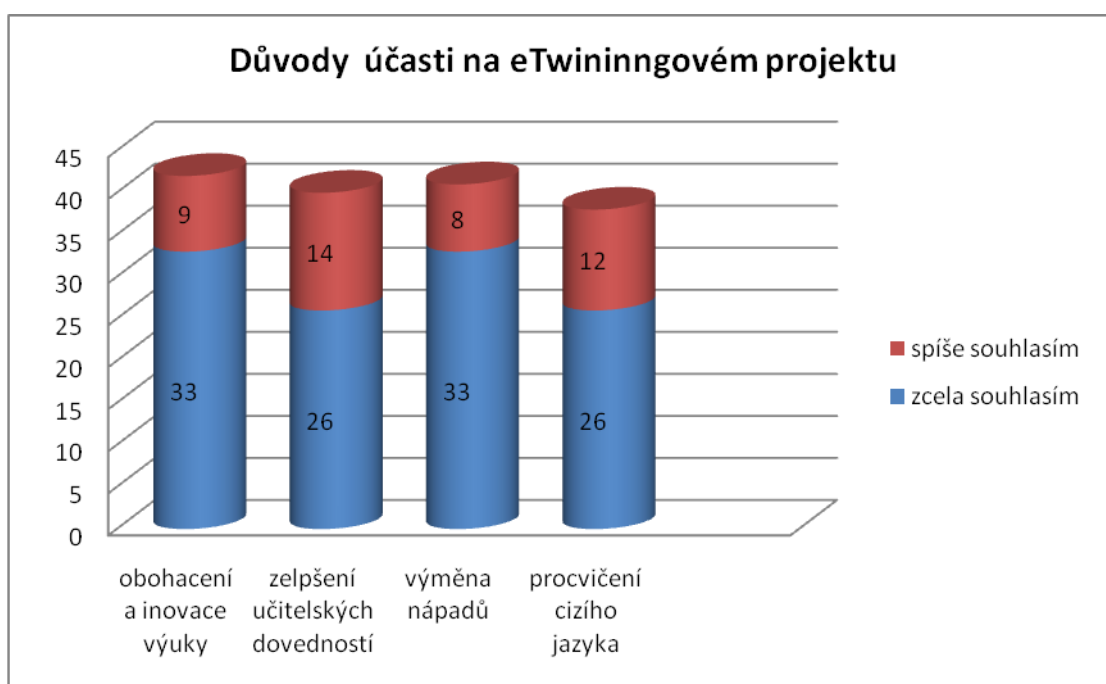
²⁴ Jde o projekt vymyšlené postavičky, skřítky Zvídálka. Tento skřítek zadával dětem úlohy, ale také je i hodnotil. Školy si témata zpracovávala podle vlastní fantazie, témata ale zároveň splňovala školní vzdělávací plány. Výstupem celého projektu jsou recepty, texty písní, či připravovaná fotokniha.

Následující otázka byla zaměřena na počet uskutečněných projektů. 27% respondentů zvolilo odpověď „3 a více realizovaných projektů“. Hned za nimi, s podobným procentem respondentů, byli učitelé s jedním projektem a třemi projekty. Méně bylo těch, kteří realizovali dva projekty. Největší uvedený počet uskutečněných projektů byl přes deset projektů, tento počet projektů uskutečnili dva respondenti.

Závěrečným bodem úvodních informativních otázek je délka projektů. Nejčastěji projekty trvaly pět až deset měsíců. Tuto možnost zvolilo 49% respondentů. U čtvrtiny respondentů se projekty realizovaly jeden až pět měsíců. Časté jsou projekty trvající déle než jeden školní rok a objevili se také projekty, které trvaly dva školní roky.

Grafy ke zmíněným informacím jsou přiloženy v příloze č. 2.

7.2 Otázka č. 1 Důvody zapojení do eTwinningových projektů

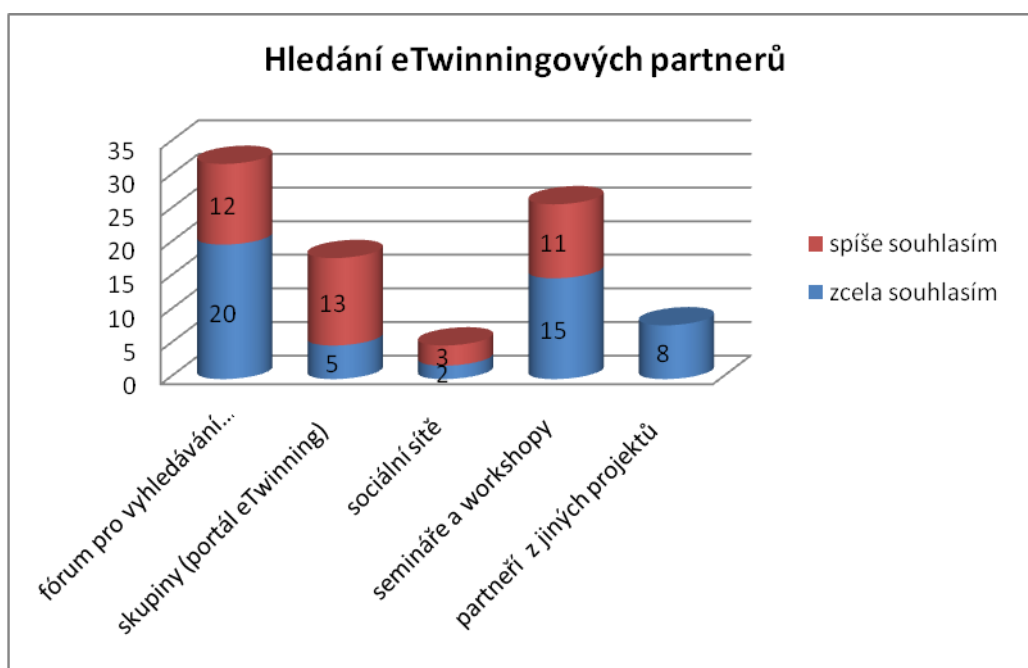
Obrázek 1 Důvody účasti na eTwinningovém projektu

Úvodní otázka se zabývá důvody, které učitele vedou k rozhodnutí začít realizovat eTwinningový projekt. Jak je z grafu patrné, učitelé se shodují, že nejčastějším důvodem pro započetí projektu je inovace a obohacení výuky a taktéž seznámení

s novými učiteli a vzájemná výměna nápadů. Mnoho učitelů zastává názor, že dnešní doba si inovaci výuky vyžaduje a eTwinning je vhodná volba, jak toho dosáhnout. Téměř identický počet odpovědí dostaly tyto důvody: „zlepšení učitelských schopností a dovedností a dále procvičení cizího jazyka“. Mezi dalšími odpověďmi, které učitelé zmínili, se vyskytlo *vedení žáků k toleranci a respektu vůči jiným lidem, nebo seznámení s odlišnou kulturou*.

Je třeba zmínit, že se mezi respondenty nenašel nikdo, kdo by s nějakým z výše uvedených důvodů nesouhlasil. Tuto otázku mohli snadno zodpovědět i respondenti, kteří s eTwinningem teprve začínají. Jejich důvody pro zapojení se do projektů vyšly totožně jako zmíněné výsledky.

7.3 Otázka č. 2 Hledání eTwinningových partnerů

Obrázek 2 Hledání eTwinningových partnerů

Poté, co se pedagog rozhodne pro realizaci eTwinningového projektu, mezi jeho první důležité kroky patří nalezení vhodného partnera či partnerů. Začátečníkům se doporučuje realizovat jejich první projekt s jedním, nebo dvěma partnery. Když je partnerů příliš, komunikace může být složitá a může ztížit projekt.

Z grafu můžeme sledovat, že nejoblíbenějším nástrojem pro vyhledání partnera je s největším počtem kladných odpovědí fórum pro vyhledávání partnerů na eTwinningovém portálu²⁵ a dále vyhledávání partnerů na seminářích a workshopech. Semináře a workshopy mají oproti online vyhledávání nesmírnou výhodu v tom, že svého potenciálního partnera poznáte tváří tvář, můžete si vyměnit mnoho informací, komunikace je rychlejší než ta online. O daném člověku si snadno uděláte obrázek a posoudíte, zda by byl vhodným partnerem pro projekt.

Využívané jsou také eTwinningové skupiny na portálu eTwinning s osmnácti souhlasnými odpověďmi, avšak i osmi nesouhlasnými odpověďmi. Oproti tomu, nejméně jsou respondenty pro vyhledávání partnerů využívány sociální sítě. S touto možností hledání partnera zcela nesouhlasilo 15 respondentů a dalších 8 nesouhlasilo spíše. Kladných odpovědí se vyskytlo jen 5.

Mezi respondenty se našla necelá čtvrtina, která k realizaci projektů využívá již ověřené partnery z jiných projektů, nebo z programu Comenius. Tento způsob volby partnera by se mohl zdát jako „nejjistější“, protože je zde vysoká pravděpodobnost, že se společný projekt vydaří. Je to především kvůli tomu, že se partneři již vzájemně znají a ví, co od sebe mohou očekávat.

Mezi dalšími odpověďmi, které respondenti uvedli v sekci „jiné“ bylo: *přímé oslovení učitelů na konkrétní škole, přizvání do projektu a výše zmíněné partneři z předchozích projektů.*

Na workshopu s názvem *Jak naplánovat kvalitní eTwinningový projekt* zkušení ambasadoři²⁶ zdůrazňovali důležitost počáteční komunikace při hledání partnera. *Partnera je důležité dobře poznat a komunikovat s ním. Je dobré ověřit si partnera na eTwinningovém portálu, podívat se jeho profil, vyčíst co a kdy dělal.* Důležitý údaj je nejenom počet uskutečněných projektů, ale i počet projektů ukončených. Dalším faktorem hledání vhodného partnera je samotná komunikace. *Jestli čekáte dlouhou dobu na odpověď, partner nevykazuje zájem a není aktivní, to jsou znaky, které napovídají*

²⁵ Tento způsob volby partnera byl nejoblíbenější i u dotazovaných, kteří s eTwinningem teprve začínají,

²⁶ Ambasadoři jsou zkušení učitelé, kteří za sebou mají již několik projektů. Ostatní učitelé se na ně mohou obrátit s dotazy, či problémy, které je během projektu provází.

tomu, že projekt by nemusel probíhat hladce. Když se naopak partner zajímá a je aktivní, může být dobrá známka toho, že projekt bude fungovat dobře. Toto všechno jsou indicie, které mohou napovědět tomu, jestli je partner pro daný projekt tím vhodným.

7.4 Otázka č. 3 Nejčastější nástrahy a překážky

Obrázek 3 Nejčastější nástrahy a překážky vyskytující se během projektu

Nalézt vhodného partnera je důležitý krok k úspěšnému projektu. Za každým projektem stojí mnoho práce a úsilí, a ve svém dotazníku jsem se zajímala o to, do jaké míry se respondenti setkali s následujícími překážkami.

Podle výše uvedeného grafu je zřejmé, že největším problémem, týkající se projektů, je jeho časová náročnost. S tímto tvrzením spíše souhlasilo 20 respondentů a 14 respondentů souhlasilo zcela. Pouze 8 respondentů se k této otázce vyjádřilo nesouhlasně. Mnoho učitelů časovou náročnost potvrdilo a přiznalo, že na projektech musí často pracovat ve svém volném čase. S tímto je spojen i fakt, že se velká část učitelů nechce do eTwinningových projektů zapojit právě kvůli neochotě pracovat nad rámec povinností. Nezájem a malá podpora školy, byla taktéž v dotazníku zmíněna. S tímto tvrzením dotazovaní ve větší polovině nesouhlasili. 9 respondentů spíše souhlasilo a 5 souhlasilo zcela. Učitelé namítali, že nezájem kolegů a školy, je z výše

zmíněných důvodů, nebo projekty nepovažují za důležité.

Téměř identicky dopadly překážky týkající se hledání vhodného partnera a nedostatečné aktivity ze strany partnera. 17% respondentů s tímto problémem zcela souhlasilo a 43% souhlasilo zcela. Mnoho učitelů má zkušenost s tím, že se s partnerem domluvili na projektu, oznámili vše dětem, ale partner nakonec z projektu odstoupil. To je pak zklamání jak pro učitele, ale především pro děti, které jsou namotivovány na projekt. Velice se těší na něco nového a zrušení projektu pak provází veliké zklamání, žáci se cítí podvedeni. Někdy může být složité děti motivovat do dalšího projektu. Když projekt začne, dalším zádrhelem bývá malá komunikace ze strany partnera. Pokud je jeho aktivita nedostatečná, projekt vážne a děti dlouho čekají na úkoly nebo na informace od jejich partnerů, mohou být smutné nebo přestanou mít zájem v projektu pokračovat, protože svým partnerům v jiné škole již tolik nedůvěřují. Aby se těmto nepříjemnostem předešlo, je dobré si hned na začátku ujasnit pravidla komunikace – jak často spolu budou partneři v kontaktu. Velice důležité je také domluvit si celkový plán a kroky projektu. Pokud jsou dány termíny různých fází projektu, napomůže to předejít zmíněným problémům. Ne všichni měli problémy týkající se hledání nebo aktivity partnera, jelikož 20% respondentů spíše nesouhlasilo a 15% nesouhlasilo zcela.

Překážky mohou dále nastat z technických důvodů. Techniky se týkala další tvrzení, se kterými měli respondenti souhlasit či nesouhlasit. Překážky byly formulovány takto: „nedostatečné technické zázemí školy v oblasti ICT“ (nedostatečný přístup k ICT a funkčnost). S tím zcela nesouhlasilo 17 respondentů a spíše jich nesouhlasilo 9. Na opačné straně bylo 15 respondentů, kteří se s tímto problémem potýkali. Školy jsou v dnešní době vybavené ICT zařízením poměrně dobře, to potvrzuje *evropský průzkum ICT ve vzdělávání*²⁷. Tento průzkum uvádí, že ICT zařízení je dostupné žákům všech ročníků. V České republice připadá průměrně 5 žáků za 1 počítač, což odpovídá evropskému průměru.²⁸ Větší problém představuje především

²⁷Průzkum škol: ICT ve vzdělávání (přeloženo ze Survey of schools: ICT in education). Tento průzkum byl zaměřen na používání ICT ve školách, jak žáky, tak učitele. Porovnávalo se, jak české školy využívají ICT ve srovnání s Evropou. Průzkum byl prováděn v 27 zemích na základních a středních školách. V České republice se průzkumu zúčastnilo 544 škol, 7602 žáků, 1139 učitelů a 356.

²⁸EUROPEAN COMMISSION, *Survey of schools: ICT in Education (Country profile: Czech republic)*[online]2012[29. 5. 2013]. <<https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/Czech%20Republic%20country%20profile.pdf>>

obtížnost se k němu dostat. Z hlediska odpovědí, bylo ICT zázemí školy větším problémem než to, že by ho učitelé nedokázali ovládat. S problémem se setkala více než 14 respondentů. Zbylí s tímto problémem spíše, nebo zcela nesouhlasili a několik nedokázalo tento fakt posoudit. Učitelé se musí ve většině případů naučit s novou technikou zacházet sami. Mnoho z nich ale z vlastní zkušenosti potvrdilo, že neschopnost použít nějaký ICT nástroj není takovou překážkou, protože jim s tím dokážou pomoci jejich žáci, kteří většinu techniky ovládají. Žáci rádi učitelům pomohou z toho důvodu, že udělají něco dobrého, ale zároveň ukážou, že jsou v něčem lepší, než učitel.

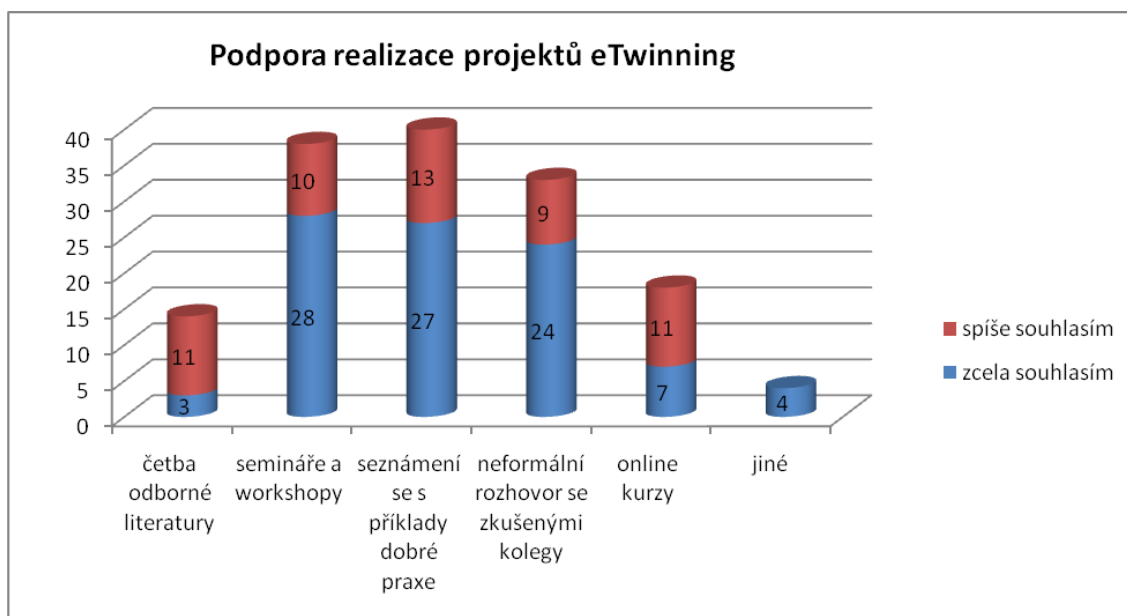
Poměrně méně častý, je podle dotazníkového šetření problém s nezájmem žáků o projekt. S tím, že žáci neměli o projekt zájem, spíše souhlasilo jen 5 respondentů, 4 nedokázali posoudit a zbytek respondentů nesouhlasil. Učitelé vědí, že je důležité žáky do projektu dobře motivovat. Musí jim říct důvody, proč pro ně bude projekt užitečný a neméně důležité je správné rozdělení rolí v projektu. Motivovat lze tak, že se z výstupu může udělat např. výstava, hlasování o nejlepší „produkt“, či nějaký druh soutěže.

V menší míře je závažným problémem jazyková bariéra mezi partnery. To by odpovídalo tomu, že velká část respondentů je jazykově zaměřená, problémy s dorozuměním ale mohou nastat u partnera. Třetina respondentů však s tímto výrokem souhlasila, další třetina spíše nesouhlasila a zbylá třetina zcela nesouhlasila s tím, že jazyková bariéra by byla překážkou projektu.

Dále se zkoumalo to, jak projekt zapadal do osnov výuky. S tím, že by obsah projektu neodpovídal osnovám výuky spíše souhlasili jen dva respondenti, šest jich to nedokázalo posoudit a zbylí spíše nebo zcela nesouhlasili. Tomuto výsledku může napovídat fakt, že si učitelé si projekt předem dobře promyslí, jelikož již při plánování lze zjistit, zda projekt do kurikula bude nebo nebude zapadat.

Překvapivý byl výsledek tvrzení „žádný problém se nevyskytl“. Součtem kladných odpovědí 10 respondentů odpovědělo, že se s žádným problémem nesetkali, 24 učitelů se s problémem setkala a 8 nedovedlo posoudit. Značně velký počet těch, kteří se s problémem nesetkali může být tím, že mnoho z dotazovaných realizovalo více než jeden projekt a jsou poučení svými chybami.

7.5 Otázka č. 4 Podpora realizace projektů eTwinning

Obrázek 4 Podpora během realizace projektů eTwinning

Podle výsledků dotazníkového šetření je nejoblíbenějším způsobem čerpání informací z praktických zaměřených zdrojů, než např. z odborné literatury.

Zcela nejoblíbenějším způsobem jak získat informace, nápady a rady je seznámení se s příklady dobré praxe. S touto možností souhlasilo 40 z dotazovaných a nenašel se nikdo, kdo by nesouhlasil s tím, že mu tyto příklady pomohly. V praxi to znamená, že se učitel podívá na již realizovaný a dobře zpracovaný projekt, který splňuje všechna kritéria a slouží jako „vzorový projekt“. Učitel se jím může inspirovat nebo ho i zpracovat v jiné formě.

Druhým nejoblíbenějším „pomocníkem“ při realizaci projektů byly eTwinningové semináře a workshopy²⁹. Jak semináře tak workshopy jsou vedeny zkušenými učiteli, kteří mají již nějaké projekty za sebou. Tito učitelé jsou v častých případech také ambasadory. I zde se opět nenašel nikdo, kdo by nesouhlasil s tím, že k podpoře využil práce semináře nebo workshopy a tato možnost získala 38 kladných odpovědí. Přehled eTwinningových seminářů je k dispozici na webových stránkách

²⁹ Semináře a workshopy byly oblíbenou podporou u začátečníků, avšak nejvíce hlasů dostal neformální rozhovor s kolegou. Příklady dobré praxe jsou taktéž oblíbený zdroj realizace projektu.

www.etwinning.cz a jejich účast je bezplatná. Semináře jsou rozděleny do tří úrovní. Začíná se přípravami na eTwinningový projekt, přes ICT nástroje až k pokročilému využití ICT a výměnou zkušeností učitelů. Semináře a workshopy přinášejí jedinečnou příležitost, jak získat opravdu užitečné a praktické informace a rady od zkušených učitelů. To se týká i využití ICT nástrojů, kterých je veliké množství. Na seminářích a workshopech jsou představeny a „nováčci“ se je naučí ovládat a využívat. Přátelská atmosféra napomáhá tomu, že dotyční se neostýchají pokládat otázky, nebo požádat o pomoc v případě nesnáze během workshopu/semináře.

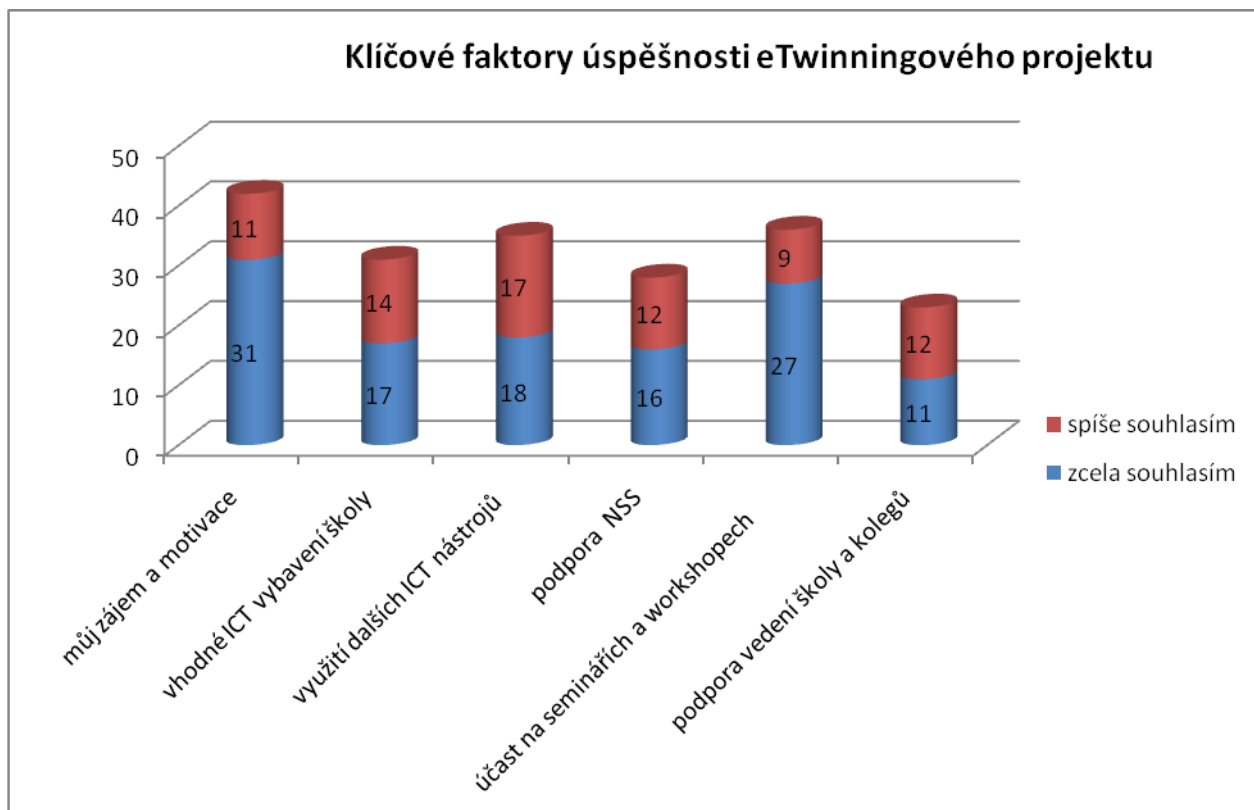
Mezi učiteli se najde i mnoho takových, kteří preferují neformální rozhovor se zkušeným kolegou/kolegy. S tímto tvrzením souhlasilo 34 respondentů. Tyto rozhovory, s někým, koho znáte, nebo kdo Vám ochotně poskytne informace a poradí jsou nenucené a přátelské. Naopak 7 respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí. Pokud je na škole více učitelů, kteří projekty realizují, je poté komunikace snadnější, protože víte, že je ve škole někdo, kdo vám může poradit. Ale i přesto, že je ve škole není žádný další učitel, který se eTwinningem zabývá, může se s jakýmkoli problémem obrátit např. na zmíněné ambasadory nebo navštívit nějaký seminář.

Mezi méně oblíbené formy podpory patří četba odborné literatury a online kurzy. Oproti předchozím aktivitám, kde se jednoznačně ukazovalo jejich využití, jsou v tomto případě respondenti téměř rovnoměrně rozděleni na ty, co odbornou literaturu a online kurzy využívají a ti co ji nevyužívají. Jedním z možných důvodů malého využití literatury je to, že praktické literatury jako takové moc není. K dispozici jsou především publikace popisující realizované předměty, statistické publikace, zkušenosti učitelů. Online kurzy mohou být pro uživatele složité a jak je známo, názornou ukázkou od někoho konkrétního se informace pochyty nejlépe.

V kolonce pro jinou, další odpověď respondenti uvedli *velikou nápomoc ambasadů, učitelů z jiných škol, ale také letních dílen*³⁰.

³⁰ Letní dílny se pod vedením zkušených ambasadů každoročně pořádají jak pro začátečníky, tak pro pokročilé učitele eTwinningu. Účastníci se věnují nejen tomu, co nabízí portál eTwinning. Pozornost je věnována všem fázím projektu od hledání partnera přes registraci projektu až k práci v Twinspace. Aktivita jsou zaměřeny na praktické využití a vše si lze vyzkoušet a natrénovat u počítačů. Účastníci jsou rozděleni do skupin dle zkušeností s projekty. Po absolvování letní dílny by měl účastník vědět

7.6 Otázka č. 5 Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu

Obrázek 5 Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu

Při pohledu na výsledky zabývající se faktory úspěšnosti eTwinningových projektů je zřetelný vliv faktorů předchozí otázky o podpoře realizace. Toto je viditelné např. u seminářů a workshopů, které jsou považovány za vhodnou formu podpory projektu a jsou velice pozitivně hodnoceny jako klíčový faktor úspěchu projektu.

Nicméně jako hlavní faktor úspěchu projektů, se kterým zcela souhlasí 31 respondentů a 11 jich souhlasí zcela, je zájem a motivace učitele. Bez nasazení a entuziasmu by často nebylo možné projekt realizovat. Učitelé si jsou vědomi toho, že projekty v mnoha případech zasahují do jejich volného času, ale i přesto tento čas pro své žáky obětují. Je nutné si uvědomit, že na projektech by se měli podílet v největší

vše o realizování projektu a měl by být k mezinárodní spolupráci vhodně připraven.

míře žáci a učitel by měl být jen jakýsi koordinátor. Na učiteli však leží veškerá práce kolem, shánění partnera, příprava projektu a pak jeho samotná realizace v podobě rozdělení kompetencí a koordinace. Většina učitelů se shodne, že následné nadšení dětí je pro ně nejlepší odměnou za těžkou práci.

27 respondentů dále zcela souhlasilo a 9 spíše souhlasilo s tím, že úspěch jejich projektu ovlivní účast na eTwinningových workshopech a seminářích. Pouze dva respondenti s tímto tvrzením spíše nesouhlasili.

Na seminářích se často učí praktické využití ICT nástrojů, a právě využití ICT je považováno za stejně důležitý faktor, jako ten předchozí a naznačuje to jejich propojenost. Pro výuku je dnes k dispozici nepřeberné množství ICT nástrojů, které zaujmou jak předškoláky, tak maturanty. Je důležité vědět kdy, a jak je správně využít. I zdánlivě jednoduchý nástroj může děti nadchnout a vytvořit bezvadný projekt.

Dalším z faktorů, který měli dotazovaní ohodnotit, bylo vhodné ICT vybavení školy. Zde bylo zajímavé, že 12 respondentů tento faktor neumělo posoudit. 12 respondentů s tímto tvrzením spíše souhlasilo a 17 souhlasilo zcela. Jako protipól bylo 9 respondentů s negativní odpovědí. Často nejde ani tak o dobré vybavení ale jako o přístup k ICT. Z toho důvodu je dobré rezervovat si výpočetní techniku včas. Vhodné je také techniku vyzkoušet např. před zahájením videokonferencí, nebo chatů mezi žáky a připravit si náhradní plán, v případě, že ten původní nevyjde. Je znám nejeden případ, kdy společné aktivity partnerů ztroskotaly právě kvůli nefunkčnosti přístrojů nebo technickým problémům.

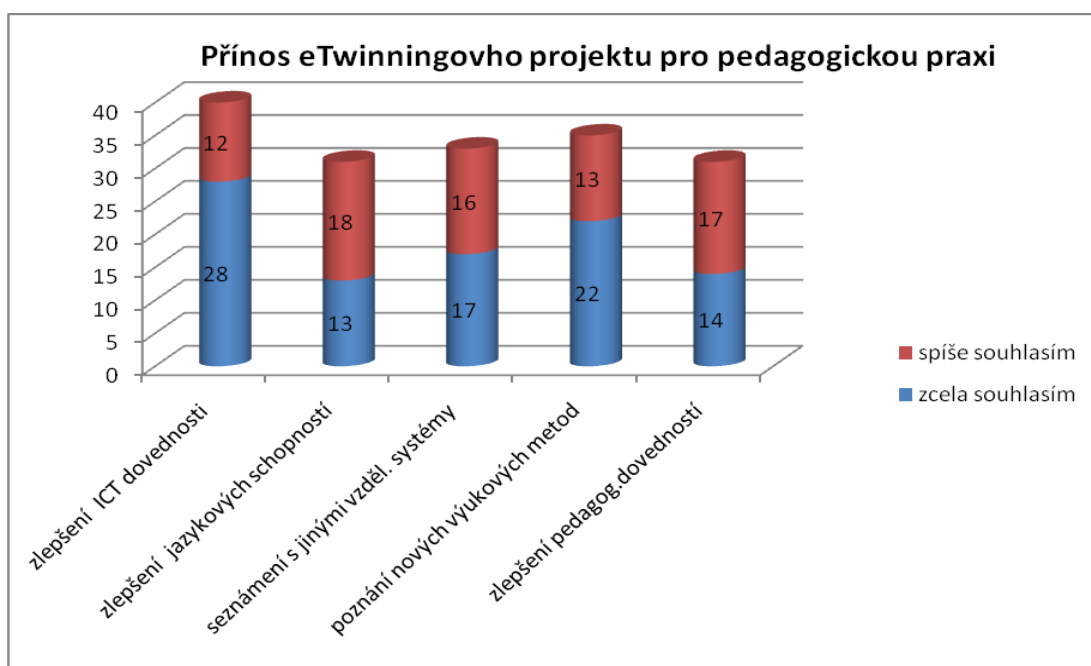
Další, kdo je během projektu nápomocen, je NSS (národní podpůrné středisko). S tímto tvrzením spíše souhlasilo 12 respondentů a 16 souhlasilo zcela. NSS je nedílnou součástí eTwinningových projektů. Jestli je NSS faktorem úspěchu projektu nedokázalo posoudit 9 respondentů a 4 spíše nesouhlasili. Důvodem může být to, že během projektů pomoc NSS nepotřebovali. eTwinningové semináře a workshopy jsou pořádány právě NSS a je možné, že učitelé si toto neuvědomují a nepřikládají NSS takovou váhu. Z mé vlastní zkušenosti však mohu potvrdit velikou ochotu a nápomoc ze strany NSS každému, kdo o eTwinning jeví alespoň nepatrný zájem.

Faktor, který dle respondentů, ovlivnil úspěšnost projektu nejméně je podpora a vedení školy. 12 respondentů spíše souhlasilo a 11 souhlasilo zcela. 8 respondentů tuto skutečnost nedokázalo posoudit. U tohoto faktoru se objevilo nejvíce negativních odpovědí. 6 respondentů spíše nesouhlasilo a 4 nesouhlasili zcela.

Mezi další faktory, které pozitivně ovlivnily úspěšnost projektu byly zmíněny: *Zaujetí žáků a podpora zřizovatele školy, obrovský zájem studentů a jejich pomoc s ICT.*

Nyní se dostáváme k nejdůležitějším otázkám celého dotazníku. Za projekty stojí hodiny práce a jak učitelé, tak i děti, by si z projektů měli něco odnést. Co projekty učitelům a žákům přinesly, se dozvíme v následujících otázkách .

7.7 Otázka č. 6 Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi.

Obrázek 6 Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi

Z dobře odvedené práce si vždy odneseme něco užitečného a pozitivního, to platí i eTwinningových projektech.

Výše uvedený graf nám ukazuje, že projekty přinesly největší přínos ve zlepšení ICT dovedností. Tento přínos byl poměrně předvídatelný a to především z toho důvodu,

že učitelé obecně mají s ovládním ICT potíže, protože technika se velice rychle vyvíjí. Škola určuje prostředky, pomocí nichž se bude vyučovat. Učitelé jsou ve velké míře samouci a s ICT se potýkají a seznamují sami. To potvrdily výsledky *evropského průzkumu ICT ve vzdělávání*. Výsledky ukázaly, že oproti jiným zemím EU jsou učitelé ve školách v ČR trénováni. Mnohem menší počet je těch, kteří se vzdělávají prostřednictvím online komunit. Naopak největší procento učitelů se vzdělává samo, ve svém volném čase³¹. eTwinningové projekty přinášejí mnoho novinek, a zlepšení dovedností přichází taktéž po absolvování některého semináře, či workshopu. Mezi respondenty nebyl nikdo, kdo by nesouhlasil s tím, že se jeho ICT dovednosti zlepšily. Pouze 6 respondentů na tuto otázku nedokázalo odpovědět.

To, že eTwinning zlepšuje ICT dovednosti je velice pozitivní. Tento fakt se taktéž reflektuje ve výsledcích *evropského průzkumu ICT ve vzdělávání*, kde často výsledky českých učitelů převyšovaly evropské průměry. Porovnávaly se tzv. socio - mediální dovednosti a pracovní dovednosti³². Pracovní schopnosti a dovednosti se ukázaly jako vyšší, než socio – mediální³³. (viz Příloha č. 3). eTwinning může sloužit modelový příklad toho, jak lze používat ICT ve výuce.

Je třeba poznamenat, že další oblasti zlepšení pedagogické praxe dostali velice podobný počet kladných odpovědí. Jako druhé nejprínosnější se ukázalo poznání nových výukových metod. S tímto tvrzením souhlasilo 35 respondentů (při součtu odpovědí „spíše“ a „zcela“ souhlasím), 1 nedokázal odpovědět a 4 spíše nesouhlasili. Poznání nových výukových metod je pro pedagoga velice přínosné. Tento výsledek pozitivně odpovídá důvodům, proč se učitelé do projektů přihlašují. Tito respondenti si jsou vědomi toho, že by měl zaujmout a být kreativní. Blízce s tím souvisí seznámení se s jinými vzdělávacími systémy, kde vysoké číslo respondentů – 31 souhlasilo, 5

³¹ EUROPEAN COMMISSION, *Survey of schools: ICT in Education (Country profile: Czech republic)*[online]2012[29. 5. 2013]. <<https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/Czech%20Republic%20country%20profile.pdf>>

³² Socio-mediální dovednosti obsahují např. zapojování do online komunit. Práce s MS Word, Excel, Powerpoint se řadí do kategorie pracovních dovedností.

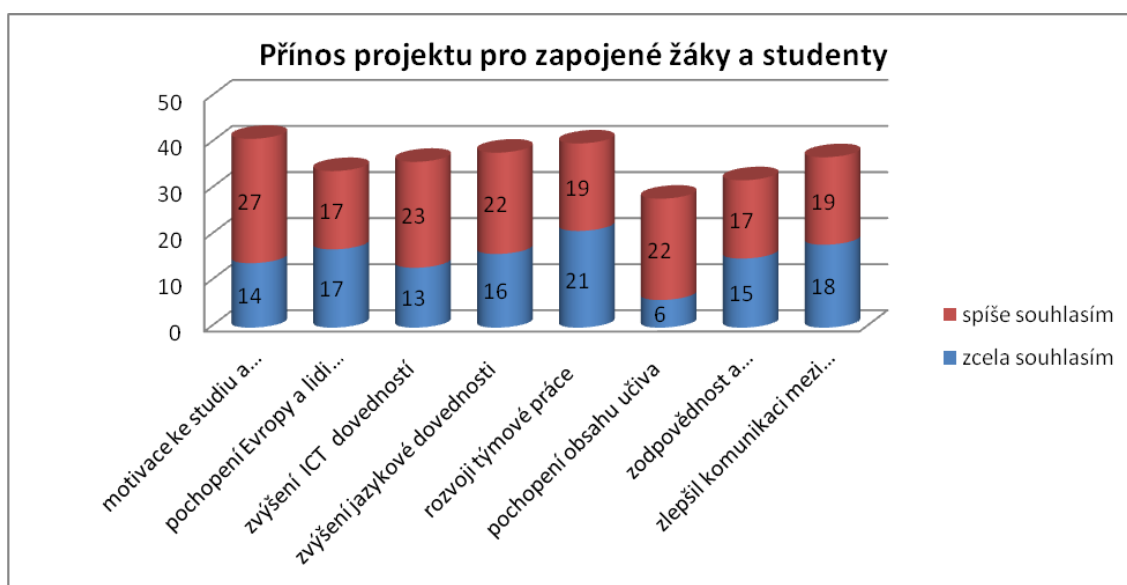
³³ EUROPEAN COMMISSION, *Survey of schools: ICT in Education (Country profile: Czech republic)*[online]2012[29. 5. 2013]. <<https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/Czech%20Republic%20country%20profile.pdf>>

nedokázalo odpovědět a 2 spíše nesouhlasili.

31 dotazovaných souhlasilo s tím, že eTwinningové projekty přinesly celkové zlepšení jejich pedagogických dovedností.

I přesto, že velký počet respondentů vyučuje jazykové předměty, mnoho z nich, (konkrétně 31) si zlepšilo jazykové schopnosti. Pouze 4 s tímto tvrzením spíše nesouhlasí.

7.8 Otázka č. 7 Přínos projektu pro zapojené žáky a studenty

Obrázek 7 Přínos projektu pro zapojené žáky a studenty

Nesmíme zapomenout na to, že se projekty realizují kvůli žákům a právě ti by si z něj měli odnést co nejvíce. Na práci by měli pracovat převážně oni, nejedná se o výstup učitele. Jak byly projekty užitečné pro žáky, to posuzují učitelé právě v této otázce. Hned v úvodu bych chtěla poukázat na to, že respondenti s danými možnostmi ve větší míře souhlasili, než nesouhlasili.

Jako nejprínosnější faktor přínosu pro žáky učitelé nejvíce souhlasili s možnostmi, že projekt studenty motivoval ke studiu, aktivnímu zapojení do výuky a taktéž projekt napomohl studentům v rozvoji týmové práce. U těchto dvou faktorů nebyl žádný respondent, který by nesouhlasil.

Podstatou eTwinningových projektů je týmová spolupráce. Zadá se nějaký problém/ cíl, kterým se žáci zabývají. Úspěch projektu záleží na rozdělení kompetencí a úkolů jednotlivým žákům. Ne každý vyniká ve všem a při zadávání úkolů je dobré myslet na silné stránky dětí. Pokud někomu nejde jazyk, ale spíše ICT, zadáme mu nějakou technickou práci. Je třeba vypíchnout jejich pozitivní znalosti a pochválit je, protože pochvala je motivuje do dalších úkolů. Jestliže žáci pracují v týmu, je dobré nechat děti pomoci si vlastními silami. Jelikož si nechtějí udělat ostudu, budou se snažit. To platí i v případě, kdy se vytvoří týmy mezinárodní, které přinesou žákům nejvíce zkušeností. Práce bude s vysokou pravděpodobností velice efektivní, jelikož si k cizím nedovolí tolik, co ke spolužákům. V těchto týmech si sami uvědomí, proč jsou důležité všechny předměty, které se ve škole učí. Uvědomí si, že bez cizího jazyka by se nedomluvili, bez ICT by nemohli komunikovat a že učení není jen kvůli dobrým známám. Mezinárodní spolupráce je nejvyšší úrovní týmové spolupráce a zároveň i tou nejsložitější. Pokud se ale žákům zadá nějaká jednoduchá aktivita, dokážou si s ní poradit. Důležité je jejich práci a komunikaci kontrolovat. Kontrola aktivit je potřebná z toho důvodu, že když děti ví, že nejsou pod dohledem, aktivita se může ubírat jiným směrem a skončit třeba urážkami, rasismem, nebo mezinárodní ostudou. Pro tyto týmy je dobré využít třeba Twinspace, kde mezi sebou žáci mohou chatovat a komunikovat a učitel může bezproblémově jejich aktivitu sledovat. Pokud se učiteli něco nelíbí, je dobré si o tom poté s žáky promluvit a vysvětlit jim proč by se toto nemělo opakovat. Negativní zkušenost je totiž také zkušeností.

Na pomyslném druhém místě učitelé soudí, že projekty zlepšily komunikaci studentů, jmenovitě komunikaci v cizím jazyce a vzájemnou komunikaci mezi učiteli a studenty. S tvrzením, že projekt pomohl studentům zvýšit jejich jazykové schopnosti a dovednosti spíše souhlasilo 22 respondentů a 16 jich souhlasilo zcela a na opačném pólu 3 respondenti s tímto tvrzením spíše nesouhlasili. S tím, že projekt zlepšil komunikaci mezi učiteli a studenty spíše souhlasilo 19 respondentů a 18 jich souhlasilo zcela. Našli se 2 respondenti, kteří spíše nesouhlasili a 2, kteří nedokázali posoudit. Positivní výsledky ve zlepšení komunikace souvisí s již zmíněnými týmy, kde nejde jen o cizí jazyk ale o komunikaci jako takovou. Občas se partnerství přehoupne v přátelství a žáci mezi sebou komunikují i soukromě. Úspěch eTwinningového projektu se odvíjí

především od správné komunikace.

S tvrzením, že projekt pomohl studentům zvýšit jejich ICT schopnosti a dovednosti spíše souhlasilo 23 respondentů a 13 souhlasilo zcela. 3 respondenti nedokázali posoudit a 3 spíše nesouhlasili. Na eTwinningové konferenci zazněly názory, že žáci a studenti umí ovládat ICT nástroje a internet, ale neumí ho správně využívat k informacím. *Je důležité, aby studenti pochopili, že počítače a internet jsou užitečné informační prostředky, ale je potřeba se naučit, jak tyto prostředky správně a systematicky využít tak, aby jim neškodil.* Není to jen o tom informace najít, ale zpracovat je do nějaké formy. *Žák by měl ze školy vyjít schopen využít ICT vybavení a zároveň by měl vědět, jak informace shromažďovat a analyzovat.*

Dle průzkumu ICT ve vzdělávání vyplynulo, že žáci mají vysoké povědomí o nebezpečí, která na ně číhají na Internetu. V tomto ohledu si vedou lépe než evropský průměr. S tímto souvisí i zodpovědné využívání Internetu. I zde byl český průměr lepší, než evropský. Slabší jsou žáci v operativních dovednostech a taktéž i v socio-mediálních dovednostech. Zde se výsledky liší dle jednotlivých tříd. Jak je vidět z grafu v příloze, tendence lepších výsledků, než je evropský průměr, se s vyšším ročníkem zvyšuje³⁴. (viz. Příloha č. 4)

17 respondentů spíše souhlasilo a stejný počet souhlasil zcela s tím, že projekt napomohl lépe pochopit Evropu a lidi žijící v nich. 5 respondentů nedokázalo posoudit a pouze jeden nesouhlasil. Mezi Evropany panuje mnoho předsudků a eTwinning pomáhá tyto předsudky bořit. Žáci při práci s někým, kdo je vzdálený stovky, či tisíce kilometrů zjistí, že děti jinde jsou vlastně stejné, či podobné jako ve vlastní zemi.

Projekt napomohl studentům být zodpovědnější a samostatnější. 17 respondentů souhlasilo spíše a zcela souhlasilo 15. 5 jich nedokázalo posoudit a 4 respondenti nesouhlasili. Při projektech má každý nějakou funkci a podíl práce. Když by jeden nedodržel termín, či nesplnil úkol, má to dopad na celý tým a zklamali by tak i své partnery. Učitelé by během projektů své žáky měli nechat pracovat samostatně a spíše je

³⁴ EUROPEAN COMMISSION, *Survey of schools: ICT in Education (Country profile: Czech republic)*[online]2012[29. 5. 2013]. <<https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/Czech%20Republic%20country%20profile.pdf>>

vést a koordinovat. Když žáci chtějí, dokážou odvést lepší výsledek, než jaký je očekáván.

Aspekt, který získal nejméně kladných a nejvíce záporných odpovědí je ten, že projekt napomohl studentům lépe pochopit obsah učiva. 22 respondentů spíše souhlasilo a zcela souhlasilo „pouze“6. 6 respondentů nedokázalo posoudit a 7 jich s touto možností spíše nesouhlasilo. I když projekt nepomůže tak úplně pochopit obsah učiva, žáci by měli alespoň pochopit, proč se jednotlivé předměty učí. Měli by pochopit, že jazyk je důležitý pro komunikaci a dorozumění s lidmi, kteří žijí v jiné zemi, zeměpis jim pomůže uvědomit si, kde jejich partner žije, pomocí matematiky mohou zjistit, jak dlouho by jim trvala cesta a ICT nástroje jim pomohou toto vše s jejich partnerem sdílet.

Mezi dalšími odpověďmi bylo uvedeno, že *projekt sloužil jako průřezové téma předmětů, nenásilné používání angličtiny, vzájemné poznání studentů.*

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala poměrně novou, ale za to čím dál populárnější aktivitou s názvem eTwinning. Jde o vytváření společných projektů žáky a studenty v různých částech Evropy.

Vyslovené cíle byly vyřešeny v obou částech mé práce. V teoretické části jsem se zaměřila na přiblížení eTwinningu jako nové aktivity, jeho historii, propojení s jinými projekty a také začlenění do Rámcového vzdělávacího programu. Zabývala jsem se důležitými fázemi eTwinningových projektů jako je hledání vhodného partnera pro projekt, detailně popisují eTwinningové nástroje. Teoretickou část ukončuji představením národních i evropských ocenění, které je možné za projekt obdržet, a které mohou sloužit i jako motivace jak pro žáky, tak učitele.

Nejdůležitější částí mé práce, bylo řešení daných cílů zmapováním jednotlivých fází projektů pomocí dotazníkového šetření. Dotazníky byly zaměřené na učitele se zkušenostmi s eTwinningovými projekty. Zajímala jsem se jak o jejich pozitivní, tak i negativní zkušenosti v oblastech, týkajících se projektů.

Z detailně popsanych výsledků praktické části vyplývá, že hlavními důvody, proč se učitelé rozhodnou eTwinningový projekt realizovat, je obohacení a inovace výuky. Učitelé se chtějí pomocí projektů seznámit s jinými učiteli, aby si mohli vyměňovat nápady a udělat pro žáky výuku nápaditější. Učitelé si nejraději vybírají nového partnera pro projekt na speciálním eTwinningovém fóru, které je k vyhledávání partnerů určeno, anebo na eTwinningových seminářích a workshopech. Semináře a workshopy umožní snadnější hledání a výběr partnera, díky osobní komunikaci. Zůstaneme – li u eTwinningových partnerů, dotazníky ukázaly, že volba správného partnera a také nedostatečná aktivita partnera/ů se ukazuje jako jeden z častých problémů. Nejzřetelnějším problémem je však jednoznačně časová náročnost projektů a s tím spojená i práce nad rámec povinností. Důležitým subjektem nejen při začátcích, ale i v průběhu projektu je jeho podpora při realizaci. Jako nejúčinnější se ukázaly příklady dobré praxe, které popisují projekt, splňující všechna kritéria a může

sloužit jako jakýsi vzor. Další oblíbenou volbou při podpoře se ukázaly semináře a workshopy, které učitelům přinášejí mnoho praktických informací a rad. Zajímavé bylo hodnocení klíčových faktorů, které přispěly k úspěchu eTwinningového projektu. Většina učitelů se shodla na tom, že bez jejich motivace, zájmu a nasazení do projektů by úspěšnost projektu nebyla tak vysoká. Učitelé se taktéž shodli na tom, že zásluhu na úspěchu projektu mají, opět figurující workshopy a semináře. Podstatnou část mého dotazníku tvořila otázka zkoumající přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi. V tomto ohledu jednoznačně vyšlo zlepšení v ICT dovednostech. Učitelé také velice ocenili poznání nových výukových metod. V závěru dotazníku jsem se zaměřila na přínos projektů pro žáky, který hodnotili učitelé. Z dotazníkového šetření se ukázalo, že učitelé vidí jako největší přínos motivaci žáků a studentů ke studiu a aktivnímu zapojení do výuky. Téměř stejně velký přínos přikládali v pomoci rozvoji týmové práce mezi studenty.

Na první pohled se může zdát, že eTwinningové projekty jsou jen zábava a kolektivní práce na určitém cíli. Při bližším zkoumání si ale uvědomíme, že projekty jsou náročnou záležitostí, do které se nepustí jen tak někdo. Z výše uvedeného dotazování lze udělat takový závěr, že přesto, že si učitelé uvědomují nejen časovou náročnost, do projektů se s vložení vlastních sil pustí a odměnou jim je alespoň malý přínos nejen pro ně, ale především pro jejich žáky a studenty, který jim běžná výuka neposkytne. Velice pozitivní je to, že většina učitelů nezůstává jen u realizace jednoho projektu, ale neváhají realizovat další, které jsou pro ně již snazší, díky získaným zkušenostem.

Během své práce jsem spolupracovala s Národním podpůrným střediskem pro eTwinning. Umožnili mi účast na seminářích, workshopech a Národní eTwinningové konferenci. Taktéž jsem měla příležitost konzultovat s nimi obsah svého dotazníku, který mi pomohli distribuovat mezi účastníky zmíněné konference. Ráda bych NSS poskytla výsledky své bakalářské práce. Doufám a věřím, že jim dané výsledky budou alespoň malou mírou přínosné k zhodnocení eTwinningové problematiky v České republice. Taktéž doufám, že se eTwinningové projekty v budoucnu stanou běžnou součástí výuky u nás, jelikož přínosy a pozitivní vliv projektů, je průkazný.

SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V TEXTU

CSS	Central Support Service (Centrální podpůrné středisko)
ČR	Česká republika
DSZ	Dům zahraničních služeb
EU	Evropská unie
ENP	European Neighbourhood Policy (Evropská sousedská politika)
ICT	Information and Communications Technology (Informační a komunikační technologie)
LLP	Lifelong Learning Programme (Program celoživotního učení)
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
NSS	National Support Service (Národní podpůrné středisko)
PCU	Program celoživotního učení
RVP	Rámcový vzdělávací program

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek 1 Důvody účasti na eTwinningovém projektu.....	36
Obrázek 2 Hledání eTwinningových partnerů	37
Obrázek 3 Nejčastější nástrahy a překážky vyskytující se během projektu	39
Obrázek 4 Podpora během realizace projektů eTwinning	42
Obrázek 5 Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu	44
Obrázek 6 Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi.....	46
Obrázek 7 Přínos projektu pro zapojené žáky a studenty	48
Obrázek 8 Typ škol, ve které respondenti učí	62
Obrázek 9 Počet let v učitelské praxi.....	62
Obrázek 10 Předměty, které učitelé vyučují	63
Obrázek 11 Počet realizovaných projektů	63
Obrázek 12 Délka trvání projektu.....	64
Obrázek 13 Graf znázorňující socio-mediální dovednosti (social media skills) a pracovní dovednosti (operational skills) ve čtvrtých ročnících (Grade 4), osmých ročnících (Grade 8), 1. ročnících středních škola (Grade 11 general) a 1. ročníky odborných učilišť (Grade 11 vocation).....	64
Obrázek 14 Graf znázorňuje ICT dovedností žáků 8. třídy (Grade 8). Znázorněny jsou socio-mediální dovednosti (Social media skills), pracovní dovednosti (Operational skills), zodpovědné používání internetu (Responsible internet use) a povědomí o nebezpečí na internetu (Safe internet use)	65

LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

CENTRÁLNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO. *Hlasy eTwinningu. Slovo mají učitelé*. Praha: Hofi studio, 2010. ISBN: 978-949047751-6.

CENTRÁLNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO PRO ETWINNING. *eTwinningové kuchařka. 50 receptů na spolupráci škol a profesní rozvoj v Evropě*. Praha: Hofi studio, 2011. ISBN 978-949144003-8.

CENTRAL SUPPORT SERVICE ETWINNING. *Beyond Schools Project. A report on eTwinning 2008 - 2009*. Prague: Hofi studio, 2009. ISBN 978 – 907520996 – 6.

GALVIN, C. *eTwinning in the classroom. A showcase of a good practice (2008 – 2009)*. Prague: Hofi studio, 2009. ISBN 978 – 949047731 – 8.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*: Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 978 – 80 – 247 – 1369 – 4.

KOLEKTIV AUTORŮ NÁRODNÍHO PODPŮRNÉHO STŘEDISKA PRO ETWINNING, *eTwinning – vzdělávací projekty škol v Evropě*. Praha: Portál, 2007. 8 s. ISBN 978–80-7367-332-1.

NÁRODNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO PRO ETWINNING. *eTwinning v České republice*. Praha: NIDV, 2006. ISBN 80–86956-05–9.

NÁRODNÍ PODPŮRNÉ STŘEDISKO PRO ETWINNING ČR, *eTwinning, Evropa ve třídě každý den*, 2012 [USB]. Praha, 2012.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80–7184-569–8.

VUORIKARI, R. *Teacher´s professional development. An overview of current practice*. Prague: Hofi studio 2010. ISBN 978 – 949047746 – 2.

ZOUNEK, J. *E-learning: jedna z podob učení v moderní společnosti*, Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978–80-210–5123-2

ETWINNING, ETWINNING PLUS [online] 19. 02. 2013, změněno 04. 03. 2013 [10. 3. 2013]. < http://www.etwinning.net/cz/pub/news/news/etwinning_plus_goes_live.htm>

ETWINNING, OCENĚNÍ [online] [18. 3. 2013]. < http://www.etwinning.net/cz/pub/progress/awards/quality_labels.htm>

EURACTIV, EVROPSKÁ SOUSEDSKÁ POLITIKA [online] 03. 05. 2010 [10. 3. 2013]. < <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu0/clanek/evropska-sousedska-politika-je-predevsim-partnerstvim-pro-reformu-rika-eurokomisar-fle-007444>>

EUROPEAN COMMISSION, *Survey of schools: ICT in Education (Country profile: Czech Republic)*[online]2012[29. 5. 2012]. <<https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/Czech%20Republic%20country%20profile.pdf>>

NAEP, PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ [online] [10. 3. 2013].
< http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=17&>

NAEP, PROGRAM COMENIUS[online] [10. 3. 2013].
< http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=19 >

NAEP, VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY [online] [16. 3. 2013]. <
http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=84&>

MŠMT, PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ [online] [10. 3. 2013].
< <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/ridici-vybor-prurezoveho-programu>>

MŠMT, PŮŘEZOVÁ TÉMATA RVP [online] [4. 4. 2013].
< <http://www.msmt.cz/vzdelavani/prurezova-temata-rvp-zv> >

PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ (LLP), PŘÍRUCKA 2013[online] [10. 3. 2013]. < http://ec.europa.eu/education/llp/doc/call13/fiches_cs.pdf>

Elektronické odkazy:

<http://ec.europa.eu>
www.dzs.cz
www.etwinning.net
www.etwinning.cz
www.eun.org
www.msmt.cz
www.naep.cz

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Ukázka vyplněného dotazníku

33

Vážený učiteli,

jsem studentka Pedagogické fakulty UK a píši bakalářskou práci na téma *eTwinning jako inovativní vzdělávací aktivita*. Tímto bych Vás požádala o spolupráci a pomoc s vyplněním následujících otázek, které jsou zaměřeny na zkušenosti s eTwinningovými projekty.

Tento dotazník se skládá ze třinácti otázek, z nichž prvních pět je spíše informativní a zbylých osm se zaměřuje na konkrétní zkušenost s eTwinningovými projekty.

Dotazník obsahuje uzavřené i otevřené otázky. Každá otázka je zaměřená na určité téma. U otevřených otázek prosím vyberte (zakroužkujte), pouze jednu možnost, do jaké míry souhlasíte, či nesouhlasíte s daným tvrzením. Vždy je možné doplnit Vaší další vlastní možnost. Dotazník je anonymní!

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

Karolína Kašparová

1. Typ školy, ve které učíte?

a)	Mateřská škola	☒ d)	Střední škola
b)	Základní škola (1. stupeň)	☐ e)	Vyšší odborná škola
c)	Základní škola (2. stupeň)	☐ f)	Jiné (specifikujte):

2. Kolik let praxe v učitelské profesi máte za sebou?

a)	1 – 5 let	☐ d)	15 – 20 let
b)	5 – 10 let	☒ e)	Více než 20 let
c)	10 – 15 let		

3. Jaké předměty vyučujete?

angličtina, ekonomika

4. Kolik eTwinningových projektů již máte za sebou?

a)	1 projekt	☐ c)	3 projekty
b)	2 projekty	☒ d)	Jiné (specifikujte) 5

5. Jaká byla délka projektu/ů?

a)	1- 5 měsíců	☒ c)	Delší než 1 školní rok
b)	5 – 10 měsíců	☐ d)	Jiné (specifikujte):

6. Proč se zapojujete do projektů eTwinning?

Důvody mé účasti na eTwinningovém projektu:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) obohacení a inovace výuky	1	2	3	4	5
b) zlepšení mých učitelských schopností a dovedností	1	2	3	4	5
c) seznámení s jinými učiteli/výměna nápadů	1	2	3	4	5
d) procvičení cizího jazyka	1	2	3	4	5
e) jiné (specifikujte):	dobře jméno školy seznámení s odlišnou kulturou				

7. Hledání eTwinningových partnerů:

Partnery pro projekt hledám:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) ve fóru pro vyhledávání partnerů na portálu eTwinning (www.etwinning.net)	1	2	3	4	5
b) v eTwinningových skupinách na portálu eTwinning (www.etwinning.net)	1	2	3	4	5
c) na sociálních sítích	1	2	3	4	5
d) na seminářích a workshopech	1	2	3	4	5
e) využívám partnery, které znám z jiných projektů (např. Comenius)					5
f) Jiné (specifikujte):					

8. Nejčastější nástrahy a překážky během práce na projektu:

Během projektu jsem narazil/a na tyto překážky:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) časová náročnost projektu	1	2	3	4	5
b) problematické hledání vhodného partnera	1	2	3	4	5
c) jazyková bariéra	1	2	3	4	5
d) nedostatečná aktivita partnera/ů	1	2	3	4	5
e) nezájem žáků o projekt	1	2	3	4	5
f) nedostatečné technické zázemí školy v oblasti ICT (nedostatečný přístup k ICT a funkčnost)	1	2	3	4	5

g) nedostatečné ICT dovednosti učitele	1	2	3	4	5
h) nezáměr a malá podpora školy	1	2	3	4	5
i) projekt neodpovídal osnovám výuky	1	2	3	4	5
j) žádný problém se nevyskytl	1	2	3	4	5
k) jiné (specifikujte):	neochota kolegů - učitelů dělat něco nad rámec povinnosti				

9. Podpora realizace projektů eTwinning:

V realizaci projektu eTwinning mi pomohly tyto aktivity:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) četba odborné literatury	1	2	3	4	5
b) semináře a workshopy	1	2	3	4	5
c) seznámení se s příklady dobré praxe jiných projektů	1	2	3	4	5
d) neformální rozhovor s kolegy, kteří mají zkušenost eTwinningovým projektem	1	2	3	4	5
e) online kurzy	1	2	3	4	5
f) jiné (specifikujte):	kolegové ze zahraničí				

10. Klíčové faktory úspěšnosti eTwinningového projektu:

Úspěch projektu ovlivnilo:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) můj zájem a motivace	1	2	3	4	5
b) vhodné ICT vybavení školy	1	2	3	4	5
c) využití dalších ICT nástrojů	1	2	3	4	5
d) podpora NSS	1	2	3	4	5
e) účast na eTwinningových seminářích a workshopech	1	2	3	4	5
f) podpora vedení školy a kolegů	1	2	3	4	5
g) jiné (specifikujte):	<ul style="list-style-type: none"> - obětavost volného času - obrovský zájem mých studentů - pomoc studentů s IT nástroji 				

11. Přínos eTwinningového projektu pro pedagogickou praxi.

Díky realizaci projektu eTwinning jsem si:	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) zlepšil/a své ICT dovednosti	1	2	3	4	5
b) zlepšil/a své jazykové schopnosti	1	2	3	4	5
c) seznámil/a se s jinými vzdělávacími systémy	1	2	3	4	5
d) poznal/a nové výukové metody	1	2	3	4	5
e) zlepšil/a své pedagogické dovednosti	1	2	3	4	5
f) jiné (specifikujte):					

12. Přínos projektů pro zapojené žáky a studenty:

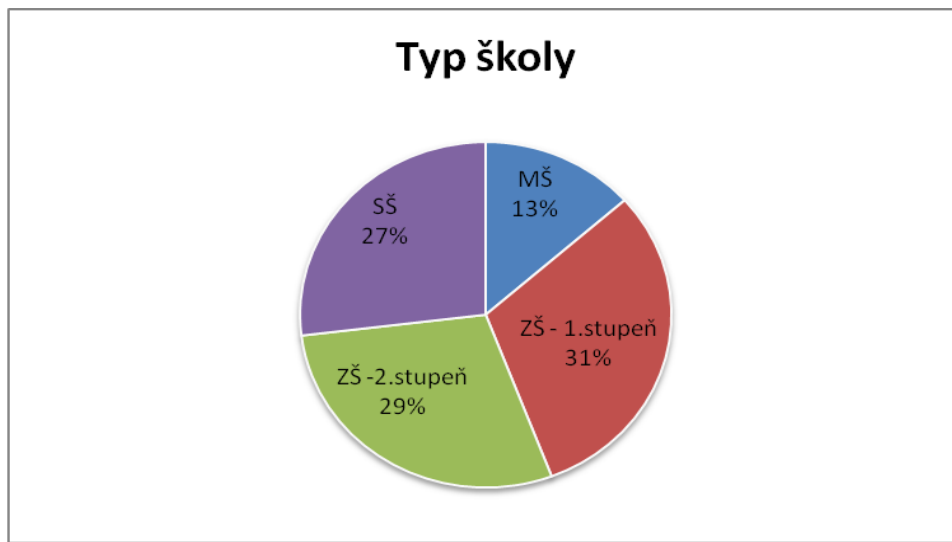
	Zcela nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Neumím posoudit	Spíše souhlasím	Zcela souhlasím
a) projekt motivoval mé studenty ke studiu a aktivnímu zapojení do výuky	1	2	3	4	5
b) projekt napomohl studentům lépe pochopit Evropu a lidi žijící v ní	1	2	3	4	5
c) projekt pomohl studentům zvýšit jejich ICT schopnosti a dovednosti	1	2	3	4	5
d) projekt pomohl studentům zvýšit jejich jazykové schopnosti a dovednosti	1	2	3	4	5
e) projekt pomohl studentům v rozvoji týmové práce	1	2	3	4	5
f) projekt pomohl studentům lépe pochopit obsah učiva	1	2	3	4	5
g) projekt napomohl studentům být zodpovědnější a samostatnější	1	2	3	4	5
h) projekt zlepšil komunikaci mezi učiteli a studenty	1	2	3	4	5
i) jiné (specifikujte):	Studenti se položili navzájem				

13. Komentář, podnět či postřeh, který byste rádi uvedli:

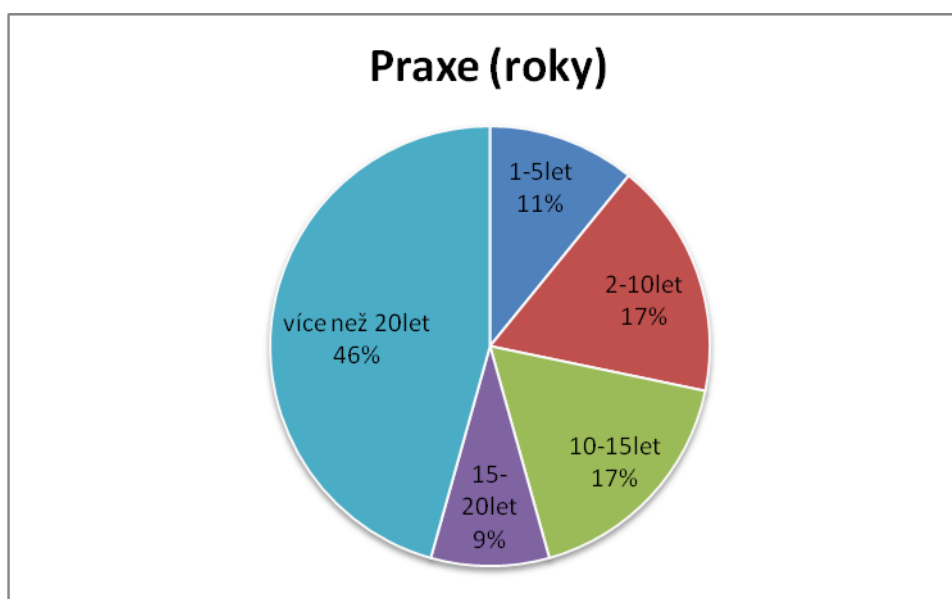
eTwinning je užasná věc
oo

Děkuji za Váš čas při pomoci s vyplněním dotazníku!

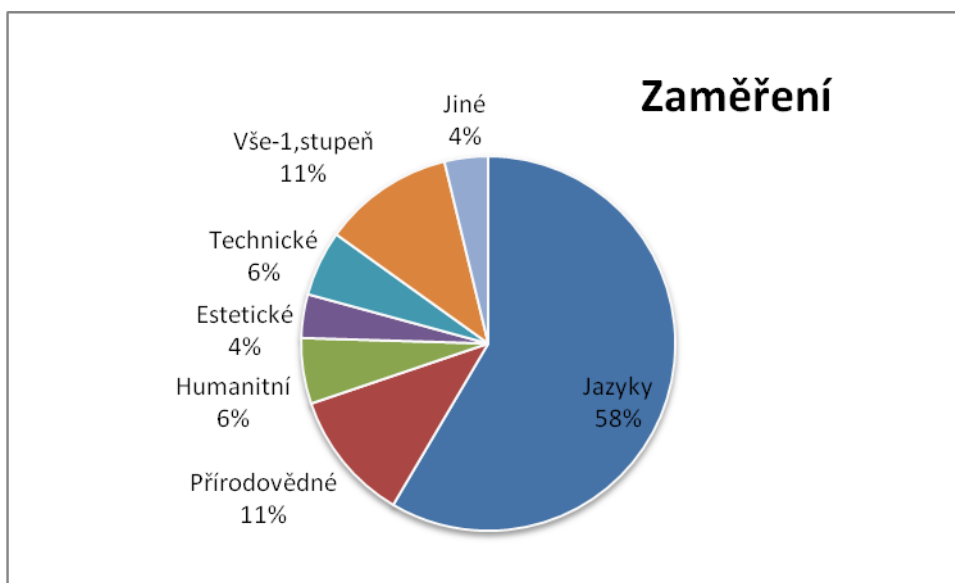
Příloha č. 2 Grafy

Obrázek 8 Typ škol, ve které respondenti učí

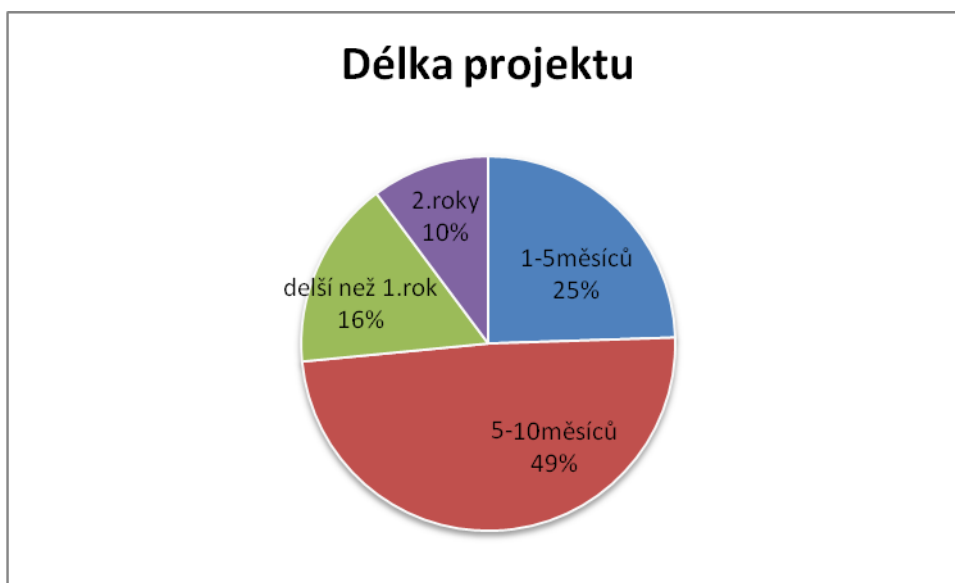
Obrázek 9 Počet let v učitelské praxi

Obrázek 10 Předměty, které učitelé vyučují

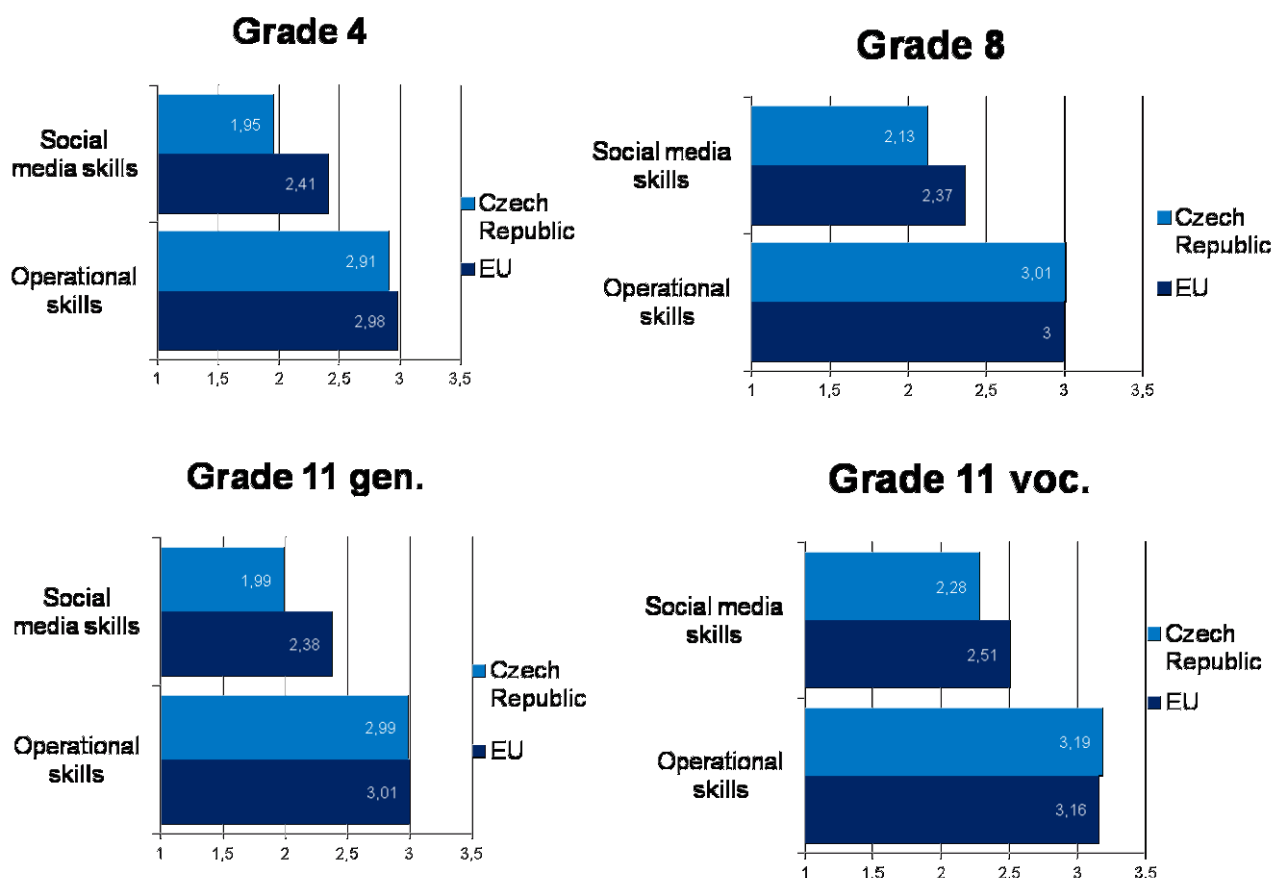

Obrázek 11 Počet realizovaných projektů

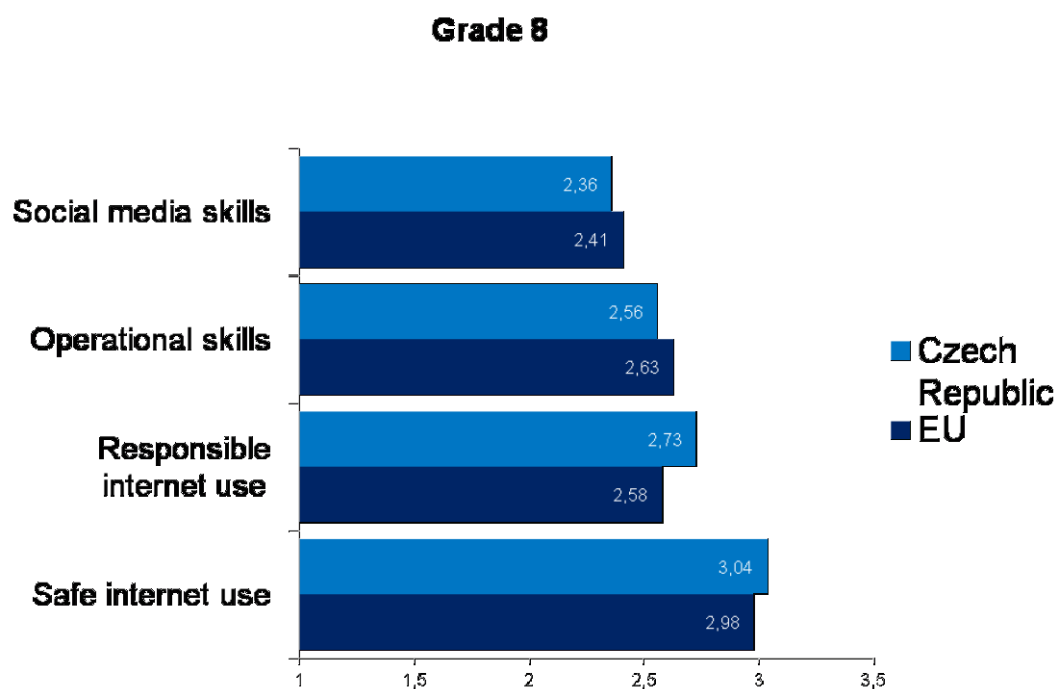
Obrázek 12 Délka trvání projektu

Příloha č. 3 *ICT Dovednosti učitelů*

Obrázek 13 Graf znázorňující socio-mediální dovednosti (social media skills) a pracovní dovednosti (operational skills) ve čtvrtých ročnících (Grade 4), osmých ročnících (Grade 8), 1. ročnících středních škola (Grade 11 general) a 1. ročníky odborných učilišť (Grade 11 vocation)

Příloha č. 4 *ICT Dovednosti žáků*

Obrázek 14 Graf znázorňuje ICT dovedností žáků 8. třídy (Grade 8). Znáznorněny jsou socio-mediální dovednosti (Social media skills), pracovní dovednosti (Operational skills), zodpovědné používání internetu (Responsible internet use) a povědomí o nebezpečí na internetu (Safe internet use)